

รายงานการวิจัย

เรื่อง

วิธีสอนแบบรัฐสภาที่ส่งผลต่อการพัฒนา
ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
ภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รองศาสตราจารย์สนิท จิมเล็ก

คณะครุศาสตร์

สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

2542

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหวังที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
สมมุติฐานการวิจัย	7
ขอบเขตการวิจัย	
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความเป็นมาของวิธีสอน	9
ความหมายของวิธีสอน	10
ข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับวิธีสอน	10
ประเภทของวิธีสอน	11
เกณฑ์การพิจารณาเลือกวิธีสอน	12
วิธีสอนแบบรัฐสภา	13
ผังแสดงการจัดห้องเรียนสำหรับวิธีสอนแบบรัฐสภา	20
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	22
กลุ่มตัวอย่าง	22
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	22
การดำเนินการทดลอง	23
การวิเคราะห์ข้อมูล	24

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	36
สรุปผลการวิจัย	36
อภิปรายผลการวิจัย	37
ข้อเสนอแนะ	38
บรรณานุกรม	39
ภาคผนวก	
บทเรียนที่ 1 กษัตริย์ - เกษตร	41
บทเรียนที่ 2 ของดีของไทยในอดีต	44
บทเรียนที่ 3 งานฝีมือของแม่ / สวนสมุนไพรของพ่อ	49
บทเรียนที่ 4 ชาคณของชาย / ความเจริญในชีวิต	51
บทเรียนที่ 5 อ่านเขียนคำไทยอย่างไรถูก	54
บทเรียนที่ 6 ก้าวให้ทันภาษาไทยเรื่องการใช้ลักษณนาม	58
แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน	61
แบบบันทึกการสังเกตการฟัง	66
แบบบันทึกการสังเกตการพูด	67
แบบบันทึกการสังเกตการอ่าน	68
แบบบันทึกการสังเกตการเขียน	69
แบบประเมินการสอนภาษาไทยด้วยวิธีสอนแบบรัฐสภา	70
ประวัติผู้เขียน	71

สรุปผลการวิจัยและบทคัดย่อ

ชื่อโครงการ

วิธีสอนแบบรัฐสภาที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (Parliamentary Teaching Method that affects to the Development of Listening, Speaking, Reading and Writing Skills in The Thai Language for Pratomsuksa 6)

ชื่อผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์สนธิ ฉิมเล็ก
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
รหัสไปรษณีย์ 65000 โทรศัพท์ 055 - 258584

ทุนที่ได้รับ :

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปี 2541
จากสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวนเงิน 20,000 บาท

ระยะเวลาทำการวิจัย : ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี ตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2541
ถึง 30 มิถุนายน 2542

สรุปผลการวิจัย :

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนของนักเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตลอดจนเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนการใช้และภายหลังการใช้วิธีสอนแบบรัฐสภา ประกอบการเรียนการสอนภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสะพานที่ 3 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ

บทเรียนภาษาไทย ข้อทดสอบก่อนและหลังเรียน รวมทั้งแบบประเมินการใช้บทเรียน จากผู้เรียน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) ตลอดจนการทดสอบค่าที (t - test)

ผลการวิจัยพบว่า วิธีสอนแบบรัฐสภาสามารถพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาไทย นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ได้จริง และคะแนนที่ได้ จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนบทเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The purpose of this research was to study that Parliamentary teaching method affects to the Development of Listening , Speaking, Reading and Writing Skills in The Thai Language for Pratomsuksa 6 , and compare the students' scores between pre - test and Post-test after using the lessons. The samples were 36 students in Pratomsuksa 6 from Sapanti 3 school Amper Muang , Phitsanulok Province. The datas were collected analyzed by Statistical method and t - test.

The results of this study showed as follows.

Parliamentary teaching method could affect the Development of Listening, Speaking , Reading and Writing Skills in The Thai Language for 36 Pratomsuksa 6 students. The Pre - test scores were higher than the Post - test scores and was Significant at .05 level.

กิตติกรรมประกาศ

งานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์และให้การสนับสนุนจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ชำนาญการ โรงเรียน ครูผู้สอน นักเรียน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ดล

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อังฉรา นุชภักดี ที่ให้การสนับสนุนตำราการวิจัยเบื้องต้น ตลอดจนอธิบายให้ความรู้ในการวิจัย และให้คำแนะนำต่าง ๆ จนผู้วิจัยสามารถทำการวิจัยได้สำเร็จ นอกจากนี้ขอขอบคุณ โรงเรียนสะพานที่ 3 ที่อนุเคราะห์ให้สถานที่ในการทดลอง ขอขอบคุณนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ให้ความร่วมมือเป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองบทเรียน ขอขอบคุณ อาจารย์อภิญญา จิมเล็ก อาจารย์ฝ่ายวิชาการของโรงเรียน และอาจารย์ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนดีเด่นและสอนประจำวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษามานานกว่า 26 ปี และได้อนุเคราะห์ตรวจสอบเนื้อหาบทเรียน และขอใจ นางสาวสุรางค์ จิมเล็ก ที่อนุเคราะห์วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขอขอบคุณเจ้าของตำรา เอกสาร เจ้าของผลงานการวิจัย ที่ทำให้การค้นคว้าประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี และในที่สุดใจขอขอบคุณสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ที่ให้การสนับสนุนเงินกองทุนการวิจัยในครั้งนี้

สนิท จิมเล็ก

29 ตุลาคม 2542

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษามีความสำคัญต่อประชาชนในชาติของทุกชาติทุกภาษา เพราะภาษาเป็นเครื่องมือสื่อความหมายติดต่อสื่อสารระหว่างคนในชาติ อีกทั้งภาษายังเป็นเครื่องมือสื่อความรู้สึนึกคิด อารมณ์ ความต้องการ ความรู้ รวมทั้งถ่ายทอดวัฒนธรรมต่าง ๆ อีกด้วย และเป็นแนวทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์และความผาสุกในชีวิตประจำวันและดำเนินชีวิตประจำวันไป ด้วยความราบรื่น

สำหรับภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทยมาแต่โบราณกาล เป็นสิ่งซึ่งแสดงถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติ และเป็นเครื่องมือสื่อสารของคนในชาติ เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างคนไทยด้วยกัน นอกจากนี้ภาษาไทยยังใช้เป็นเครื่องมือในกรเรียนรู้อาชีพการงานต่าง ๆ การที่เราใช้ภาษาเดียวกันทำให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน ทำให้เกิดความรักและสามัคคีกันเป็นอย่างดี ทำให้เกิดความสะดวก เกิดความเข้าใจตรงกัน และเป็นสิ่งที่พวกเราชาวไทยเกิดความภาคภูมิใจในภาษาของเราโดยตลอด ดังพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ตอนหนึ่งว่า.....เรามีโชคดีที่มีภาษาเป็นของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้ ปัญหาเฉพาะในด้านรักษาภาษานี้ก็มีหลายประการ อย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในทางออกเสียง คือ ให้ออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน อีกอย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในวิธีใช้.....(กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ 2539 : 8)

ชาติไทยเป็นที่ยอมรับจากประเทศใกล้เคียงและประเทศอื่น ๆ จำนวนมาก จึงถือได้ว่าชาติไทยเป็นชาติที่มีความเจริญงอกงามด้านภาษา และมีความเจริญทางด้านวัฒนธรรมประจำชาติ เพราะชาติไทยมีเอกลักษณ์เป็นของตนเองมาช้านาน อาทิ ภาษาไทย สถาปัตยกรรมไทย มารยาทไทย ตลอดจนมีโครงสร้างอันอบอุ่นของครอบครัวไทย ถ้าเทียบกับต่างชาติ พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย (คนแก่ของไทย) จะอบอุ่นไม่แพ้เหมือนคนแก่ของชนชาติตะวันตกสิ่งนี้ก็นับว่าเป็นวัฒนธรรมที่ดีของชนชาติไทย

ฉะนั้น เราคนไทยจึงจะต้องช่วยกันศึกษาภาษาไทยให้แตกฉานและใช้ให้ถูกต้อง ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน และช่วยกันอนุรักษ์ท่วงท่าย ทลอดจน เคยแพร่ภาษาของเราให้เจริญรุ่งเรืองและเป็นมรดกตกทอดไปสู่ชนรุ่นหลังสืบไป เพื่อที่จะให้ ปวงชนชาวไทยได้ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง รัฐบาลจึงได้จัดตั้งราชบัณฑิตยสถานขึ้นเพื่อเป็น สี่กกลางจัดสร้างพจนานุกรมขึ้น และมีการปรับปรุงให้ทันสมัยหลายครั้ง ดังมีข้อความตอนหนึ่ง ของรัฐบาล ซึ่งมี นายธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรี มีนโยบายในด้านการศึกษา ของพลเมืองตามที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภาตอนหนึ่งว่า “ในด้านการศึกษาของประชาชนโดยทั่วไป รัฐบาลนี้จะให้เรียนรู้และใช้ภาษาไทย โดยให้สำนึกว่า ภาษาไทย คือ ภาษาประจำชาติที่ พลเมืองไทยทุกคนจะต้องใช้ให้ถูกต้องและทัดเทียมกัน และจะเปิดโอกาสให้ได้รับการศึกษาอย่าง เสมอภาคตามกำลังความสามารถทางสติปัญญา” (ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม, 2526 : ข)

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรษ์ (2523 : 1-2) ได้ให้ความเห็น ไว้ว่า ภาษาไทยเรานั้นนอกจากจะใช้เป็นภาษาราชการ เป็นภาษาพูดในการติดต่อสื่อสารกัน ภายในประเทศไทยแล้วยังมีคนพูดกันในประเทศใกล้เคียง อาทิ ประเทศลาว เขมร เวียดนาม สามารถพูด อ่าน เขียนภาษาไทยได้ นับได้ว่าภาษาไทยเป็นภาษาที่สำคัญ แม้ต่างชาติยังยอมรับในการใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารกับคนไทยได้

รัชณี ศรีไพรวรรณ (2525 : 32) ได้กล่าวถึงคุณค่าของภาษาไทย ไว้ดังนี้

1. ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทย
2. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนไทยด้วยกัน
3. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการศึกษาเล่าเรียน
4. ภาษาไทยมีความสำคัญในการถ่ายทอดวัฒนธรรม และความเจริญต่าง ๆ ของคนไทยรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง
5. ภาษาไทยมีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพและกิจกรรมต่าง ๆ
6. ภาษาไทยมีความสำคัญในการปกครอง

จะเห็นได้ว่าภาษาไทยมีความสำคัญต่อคนไทยเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะระดับประถมศึกษาได้จัดภาษาไทยเป็นกลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ประกอบด้วยทักษะสำคัญคือ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สัมพันธ์กัน และหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ยังได้ตั้งความมุ่งหวังที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนดังนี้

ความมุ่งหวังที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน

การเรียนการสอนภาษาไทยมีความมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. ใช้ภาษาสื่อความได้

ให้ผู้เรียนมีทักษะทางภาษา ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน สามารถนำไปใช้ในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้เรียนจะต้องมีพฤติกรรม ดังนี้

1.1 ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา สามารถพูดออกเสียงได้ชัดเจน ถูกต้อง และใช้คำในการพูดได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา อ่านออกเสียงได้ชัดเจน ถูกต้อง คล่องแคล่ว และเขียน คำ วลี ประโยค และข้อความ ได้ถูกต้องตามอักขรวิธี

1.2 ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล เน้นการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบุคคล เวลา โอกาส และสถานที่ การใช้ภาษาอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ใช้ภาษาระดับต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เช่น พูดกับเพื่อน ใช้ถ้อยคำที่แสดงความเป็นกันเอง พูดกับผู้อาวุโสกว่า ใช้คำพูดที่ยกย่องและสุภาพ พูดกับพระบรมวงศานุวงศ์ ต้องใช้คำราชาศัพท์ เป็นต้น นอกจากนี้จะเน้นการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลแล้ว ยังต้องคำนึงถึงมารยาทและบุคลิกภาพที่ดีในการใช้ภาษา ซึ่งจะช่วยให้การสื่อความมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 มีความคิดและวิจารณ์ในการใช้ภาษา สามารถใช้ความคิดในการลำดับเหตุการณ์ คิดวิเคราะห์หาหลักการ วิพากษ์ วิจารณ์ และสรุปความ พัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักคิด และใช้ภาษาเพื่อการสื่อความ

2. เห็นคุณค่าและความงามของภาษาไทย

มุ่งให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนภาษาไทยและช่วยอนุรักษ์ไว้ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ผู้เรียนจะต้องมีพฤติกรรม ดังนี้

2.1 ตระหนักในความสำคัญของภาษาไทย ให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนภาษาไทย โดยชี้ให้เห็นประโยชน์ของการเรียนภาษาไทยว่า การมุ่งมั่นเรียนภาษาไทยจนสามารถใช้ภาษาไทยได้ดี มีหลักเกณฑ์นั้น จะช่วยพัฒนาตนเองหลายด้าน นับตั้งแต่ช่วยให้มีสมรรถภาพในการสื่อความได้ดี เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ และการใช้ภาษาไทยได้ดี จะช่วยสร้างบุคลิกภาพ ตลอดจนเป็นเครื่องนำทางไปสู่ความสำเร็จในชีวิตได้หลาย ๆ อย่าง

2.2 เห็นความงามของภาษาไทย โดยให้ผู้เรียนได้สัมผัสสัทร้อยแก้ว และร้อยกรองที่มีคุณค่า มีความไพเราะ อ่านแล้วเกิดภาพพจน์ มีความอิ่มใจ สุขใจ เพื่อเป็นพื้นฐานให้ผู้เรียนเกิดความชื่นชอบและความชื่นชมในการเรียนภาษาไทย รักภาษาไทย ห่วงแหน และอนุรักษ์ภาษาไทยให้คงอยู่ตลอดไป

2.3 มีความภูมิใจในการใช้ภาษาไทย โดยเน้นให้ผู้เรียนชื่นชมและยกย่องผู้ที่ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง ภูมิใจในภาษาไทย และพยายามพัฒนาการใช้ภาษาของตน

3. มีนิสัยรักการอ่าน

ส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านคล่อง เขียนคล่อง มีนิสัยที่ดีในการอ่าน อ่านหนังสือได้หลายประเภท และอ่านได้เป็นจำนวนมาก มีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งจะเป็นพฤติกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างนิสัยในการแสวงหาความรู้ ผู้เรียนที่มีนิสัยรักการอ่านจะมีความรู้และความคิดกว้างไกล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต

โครงสร้างหลักสูตรภาษาไทย

หลักสูตรภาษาไทยได้กำหนดโครงสร้างเนื้อหาและกิจกรรมตามทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทั้งนี้เพื่อให้เห็นเนื้อหาและกิจกรรมของแต่ละทักษะอย่างชัดเจน ส่วนในการสอนภาษานั้นควรสอนทักษะทั้ง 4 ให้สัมพันธ์กัน ดังนั้นการทำแผนการสอนเพื่อนำไปใช้ในห้องเรียนจึงต้องให้นักเรียนฝึกทักษะทั้ง 4 อย่างผสมผสานสัมพันธ์ต่อเนื่องไปพร้อม ๆ กัน

ปัจจุบันพบว่า การจัดกระบวนการเรียนการสอนกลุ่มทักษะ ๑ ภาษาไทย ครูผู้สอนประสบปัญหาหลายประการ อาทิ ปัญหาด้านทักษะการฟัง ปัญหาเกิดจากนักเรียน ระดับประถมศึกษาที่มีช่วงความสนใจน้อย ไม่ค่อยตั้งใจฟัง ไม่มีสมาธิในการฟัง ฟังแล้วจับใจความสำคัญไม่ได้ สภาพแวดล้อมไม่สงบ ครูขาดศิลปะในการพูด ครูพูดเร็วหรือซ้ำเกินไป พูดวกวน พูดติดอ่าง เป็นต้น ปัญหาด้านทักษะการพูดยังมีเด็กนักเรียนพูดไม่ชัดเจน พูดติดอ่าง พูดอักษรควบกล้ำไม่ชัดเจน พูดติดสำเนียงท้องถิ่น ไม่กล้าพูดหน้าชั้น รวมทั้งส่งผลให้ไม่กล้าแสดงออก ปัญหาด้านทักษะการอ่าน นักเรียนอ่านไม่ถูกต้องตามอักขรวิธี เว้นวรรคตอนไม่ถูกต้อง อ่านออกเสียงคำควบกล้ำไม่ชัดเจน ไม่มีความคล่องแคล่วในการอ่าน ไม่รู้จักคำต่าง ๆ อย่างเพียงพอ อ่านแล้วจับใจความสำคัญไม่ได้ ปัญหาทักษะการเขียนก็เป็นปัญหาอีกหลายประการเช่นกัน เช่น นักเรียนเขียนตัวอักษรไม่ชัดเจน เช่น หัวบอด อักษรบางตัวหัวหยัก ก็เขียนเป็นหัวกลม เป็นต้น รวมทั้งวางสระ วรรณยุกต์ผิดที่ เขียนฉีกคำ เขียนฉีกพยางค์ เขียนตามคำบอกไม่ได้ ตลอดจนเขียนบรรยายหรือแต่งเป็นเรื่องราว และเขียนเรียงความไม่ค่อยได้ ปัญหาดังกล่าวล้วนมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน

นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับตัวครูผู้สอน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู โดยส่วนมากมักจะไว้วิธีการสอนแบบดั้งเดิม คือการอธิบายหรือบอก “บอกความรู้” หรือ “สอนหนึ่งคือ” ครูผู้สอนไม่สืบเสาะแสวงหาสื่อ รวมทั้งไม่นำวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ที่มีอย่างหลากหลายมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่บรรลุผลตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ตลอดจนไม่บรรลุผลสมเจตนาของหลักสูตร และไม่ได้พัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มี “ปัญญา” ไม่ได้พัฒนาผู้เรียนด้วยวิธีการ “คนสอนคน” ที่จะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ ไปใช้ก่อให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างสงบสุข

จากการพิจารณาปัญหาทั้งหมดแล้วเห็นว่า ปัญหาการฟัง การพูด การอ่าน และ การเขียน ของนักเรียนระดับประถมศึกษา เป็นปัญหาสำคัญที่ควรได้รับการแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้น เพราะทักษะดังกล่าวในกลุ่มทักษะ ๑ ภาษาไทยมีความจำเป็นและสำคัญต่อนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะกลุ่มทักษะ ๑ ภาษาไทยเป็นกลุ่มพื้นฐานการเรียนรู้สำหรับกลุ่มอื่น ๆ อีกด้วย ถ้านักเรียนขาดทักษะทั้ง 4 ด้าน และการใช้คำในภาษาไทยไม่ถูกต้องก็จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของทุกกลุ่มประสบการณ์ลดน้อยลงอีกด้วย จากการที่ข้าพเจ้าออกไป

นิเทศนักศึกษาฝึกสอนตามโรงเรียนระดับประถมศึกษา มักจะพบว่านักเรียนมีปัญหาการฟัง พูด อ่าน และเขียน รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ตลอดจนการใช้คำในภาษาไทย จุดประสงค์การเรียนรู้ ในสมุด ป. 02 ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนประถมศึกษาหลายโรงเรียน อยู่ที่ระดับ 1 เป็นจำนวนมาก จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนการสอนกลุ่มทักษะ ๔ ภาษาไทยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ตลอดจนหาแนวทางการแก้ไขปัญหาคือครู และนักเรียนประสบอยู่ให้ลดน้อยลง อันจะเป็นแนวทางที่ช่วยให้อาจารย์จัดกระบวนการเรียน การสอนของครูบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในที่สุด

ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดสร้างวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ มาช่วย พัฒนากระบวนการเรียนการสอน รวมทั้งช่วยฝึกฝนและพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน ของนักเรียน จึงได้จัดสร้างวิธีสอน “แบบรัฐสภา” มาเพื่อฝึกทักษะและพัฒนาให้นักเรียนให้มีทักษะทั้ง 4 ด้าน ของภาษาไทยให้ดียิ่งขึ้น

การนำวิธีสอน “แบบรัฐสภา” มาใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน กับนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะเป็นการช่วย พัฒนาทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ของนักเรียนให้มีทักษะเพิ่มมากขึ้น เพราะวิธีการสอน “แบบรัฐสภา” เป็นวิธีการสอนที่ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” ถ้ามี นักเรียนจำนวน 36 คน ขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนทุกคนจะไม่มีคนใดว่าง หรือนั่งฟังเฉย ๆ ทุกคนจะได้ปฏิบัติกิจกรรมครบทั้ง 4 ด้าน เมื่อปฏิบัติบ่อย ๆ สม่่าเสมอ นักเรียนก็จะเกิดทักษะ ซึ่งเป็นพฤติกรรมอันพึงประสงค์นั่นเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยด้านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ด้วยวิธีการสอนแบบรัฐสกากับวิธีการสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ระหว่างก่อนการใช้วิธีการสอนแบบรัฐสภา และภายหลังการใช้วิธีการสอนแบบ รัฐสภา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยด้านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ด้วยวิธีการสอนแบบรัฐสภากับวิธีการสอนแบบปกติ
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยด้านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ด้วยวิธีการสอนแบบรัฐสภาสูงกว่าการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบปกติ
3. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยมีทักษะทั้ง 4 เพิ่มมากขึ้น
4. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวิธีการสอนแบบรัฐสภาให้แก่ครูผู้สอนที่สนใจและได้นำแนวการสอนวิธีการสอนแบบรัฐสภาไปใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน
5. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้วิชาภาษาไทยและกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ให้แก่นักเรียน

สมมุติฐานการวิจัย

1. วิธีการสอน “แบบรัฐสภา” สามารถพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ของนักเรียนได้อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ภายหลังจากใช้วิธีการสอน “แบบรัฐสภา” จะสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้วิธีการสอน “แบบรัฐสภา”

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่จะใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสะพานที่ 3 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 36 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ระยะเวลาเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2542

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การที่จะพัฒนาการเรียนรู้ในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ Ifแก่นักเรียนโดยมีจุดประสงค์ที่จะให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นอย่างดี มีพฤติกรรมอันพึงประสงค์และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรได้นั้น ครูผู้สอนจะต้องสืบเสาะแสวงหาวิธีการสอนที่มีอยู่อย่างหลากหลายมาใช้ ประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกลุ่มประสบการณ์และเนื้อหาวิชา วิธีการสอนมีอยู่หลายวิธี อาทิ วิธีการสอนแบบวิทยาศาสตร์ วิธีการสอนแบบสาธิต วิธีการสอนแบบรัฐสภา วิธีการสอนแบบปราชญ์ วิธีการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นต้น

ความเป็นมาของวิธีสอน

การสอนเปลี่ยนแปลงไปตามความเชื่อของผู้ให้การศึกษาในแต่ละยุคแต่ละสมัย การศึกษาในสมัยกรีกและโรมันคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้ใหญ่ วิธีสอนส่วนใหญ่เป็นแบบบรรยายและซักถาม ผู้เรียนเรียนโดยการท่องจำ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ได้เนื้อหาวิชามาก ๆ การปกครองใช้วิธีอัตตาธิปไตย คือ เข้มงวดกดขี่ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามคำสั่งโดยไม่มีโอกาสเป็นตัวของตัวเอง

การสอนสมัยใหม่เริ่มต้นราวศตวรรษที่ 19 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่เกี่ยวกับการศึกษา เนื่องจากเกิดนักทฤษฎีการศึกษาที่สำคัญหลายท่าน ได้แก่ รูสโซ เฟรเดอริค เพสตาลอซซี แฮร์บาร์ต ฯลฯ ปรัชญาการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปโดยมุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสอนยึดถือความแตกต่างระหว่างบุคคล ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ เน้นให้ผู้เรียนเรียนโดยการกระทำ (Learning by doing) อุปกรณ์การสอนมีความสำคัญมากขึ้น แต่หลักสูตรยังเน้นเนื้อหาเป็นสำคัญ ความมุ่งหมายก็ยังคงมุ่งให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้และคิดเลขได้ตามแบบของกรีกและโรมัน

ในปัจจุบันการสอนเปลี่ยนแปลงไปมุ่งที่ตัวผู้เรียนและชุมชนเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจและความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น มุ่งให้ผู้เรียนค้นคว้าและแก้ปัญหาด้วยตนเองมากขึ้น ครูเป็นเพียงผู้แนะแนว (สุรเชษฐ์ ตั้งโศภะ, 2540 : 5 - 2)

ความหมายของวิธีสอน

ในการจัดการเรียนการสอนนั้น องค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนการสอน คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล ในด้านการจัดการเรียนการสอนนั้น ประกอบด้วยการจัดเนื้อหาสาระและการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา นั้น วิธีสอนของครูก็ไม่ใช่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ความมุ่งหมายของการสอนบรรลุผล ซึ่ง นักการศึกษาได้ให้ความหมายของวิธีสอนไว้ดังนี้

วารี ธีระจิตร (2530 : 50) ให้ความหมายไว้ว่า วิธีสอนคือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาไปในทางที่พึงปรารถนา สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524 : 134) กล่าวว่าวิธีสอนคือ วิธีการที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการใช้เทคนิคการสอนเนื้อหาสาระและสื่อการสอนเพื่อให้บรรลุถึงจุดประสงค์ของการสอน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2513 : 28) กล่าวว่าวิธีสอนเป็นกระบวนการที่ทำให้จุดประสงค์หรือความมุ่งหมายของการศึกษาปรากฏผลขึ้นได้ ฉะนั้นวิธีสอนจึงเปรียบเสมือนสะพานที่เชื่อมโยงวัตถุประสงค์กับผลให้ต่อเนื่องกัน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า วิธีสอนคือกระบวนการต่าง ๆ ที่ผู้สอนใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้โดยครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และเจตคติ

ข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับวิธีสอน

นักการศึกษาบางท่านถือว่า วิธีสอนมีความสำคัญยิ่งกว่าเนื้อหาหรือความรู้ที่ต้องสอนจริง เพราะความรู้ไม่ใช่สิ่งตายตัว อาจเปลี่ยนแปลงได้เสมอ แต่วิธีสอนนั้นไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมากนัก ผู้ใดเรียนรู้กระบวนการสอนก็สามารถสร้างความรู้ใหม่ได้ วิธีสอนที่ดีที่สุดไม่มี ผู้สอนไม่สามารถจะใช้วิธีสอนวิธีเดียวได้ทุกวิชา ไม่ว่าจะ เป็นวิธีสอนวิชาใดก็ตาม ทั้ง ๆ ที่วิธีสอนแต่ละวิธีก็มีจุดเด่นในตัวของมันเอง ครูที่ดีไม่ควรยึดวิธีสอนเพียงวิธีเดียว (Schorling อ้างอิงใน บำรุง กลัดเจริญ และ ฉวีวรรณ กินวงศ์, 2527 : 176) ข้อที่ควรพิจารณาเกี่ยวกับวิธีสอนมีดังนี้

1. วิธีสอนขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายของบทเรียน ความมุ่งหมายมีหลายระดับ วิธีสอนจึงต้องแตกต่างกันไป เช่น ความมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ย่อมต้องใช้วิธีสอนที่เน้นหนักในทางปฏิบัติให้ลงมือทำจริง เป็นต้น

2. วิธีสอนขึ้นอยู่กับลักษณะของบทเรียน ผู้สอนควรพิจารณาเนื้อหาและความมุ่งหมายของบทเรียนว่าต้องการให้เกิดอะไร แล้วจึงหาวิธีสอนที่เหมาะสมสำหรับบทเรียนนั้น

3. วิธีสอนขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชา บางวิชาสามารถสอนโดยการทดลอง บางวิชาสอนโดยเน้นการตั้งกฎเกณฑ์เพื่อพิสูจน์ว่าเป็นจริงตามกฎนั้นหรือไม่ จึงควรพิจารณาความเหมาะสมกับลักษณะวิชานั้น ๆ

4. วิธีสอนขึ้นอยู่กับธรรมชาติของผู้เรียน ผู้เรียน ไม่ใช่ผู้ใหญ่ย่อส่วน โดยธรรมชาติเด็กชอบเคลื่อนไหว การจัดบทเรียนควรให้โอกาสผู้เรียนได้มีส่วนร่วมจะได้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก

5. วิธีสอนขึ้นอยู่กับวิธีการที่ผู้สอนจะหลอมผู้เรียน หรือให้ผู้เรียนเลือก การหลอมผู้เรียนเข้ากับวัฒนธรรมทางสังคม ที่ถือว่าการเป็นแม่พิมพ์ เป็นต้นแบบที่ให้นักเรียนปฏิบัติตาม แต่ถ้าการสอนแบบที่เลือกเป็นการให้ผู้เรียนเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ แล้วแก้ปัญหาตามความรู้ความคิดที่มีอยู่

ประเภทของวิธีสอน

วิธีสอนมีหลายวิธี แต่ละวิธีมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันซึ่งเมื่อได้พิจารณาตามบทบาทของผู้เรียนและผู้สอน สามารถแบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้ (สุรเชษฐ์ สังโยคะ, 2540 : 5 - 3)

1. วิธีสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง (**Teacher - centered Method**) เป็นวิธีสอนที่ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ เป็นผู้วางแผน ดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ มีลักษณะเป็นการสื่อสารทางเดียว เพื่อต้องการให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ตัวอย่างวิธีสอนแบบนี้ เช่น วิธีสอนแบบบรรยาย แบบสารัตถ์ แบบอุปนัย เป็นต้น

2. วิธีสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Pupil - centered Method) เป็นวิธีสอนที่นักเรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้วางแผนดำเนินการ สรุปผลเป็นกฎเกณฑ์ ครูเป็นเพียงผู้แนะแนวไปสู่การค้นคว้า ให้เด็กได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ตัวอย่างวิธีสอนแบบนี้ เช่น การสอนแบบทดลอง การสอนแบบแก้ปัญหา แบบบทบาทสมมุติ วิธีสอนแบบรัฐสภา เป็นต้น

3. วิธีสอนแบบครูและผู้เรียนร่วมกัน (Teacher - Pupil - centered Method) เป็นวิธีสอนที่ครูและนักเรียนจะร่วมกันในการวางแผน การจัดบทเรียน ค้นคว้าหาความรู้ เน้นกลุ่มเป็นหลักและเน้นการทำงานกลุ่ม เช่น การสอนแบบโครงการ แบบศูนย์การเรียน เป็นต้น

เกณฑ์ในการพิจารณาเลือกวิธีสอน

วิธีสอนแต่ละวิธีมีประโยชน์ในการนำมาใช้ ซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด จึงควรพิจารณาเลือกให้เหมาะสม จึงจะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสอน โดยควรพิจารณาถึงเกณฑ์ ดังนี้

1. วิธีสอนที่นำมาใช้ เหมาะสมกับความสามารถ ความรู้ในเนื้อหาวิชา และ ความสนใจ วิธีสอนใดถ้าครูเห็นว่านำมาใช้ได้ผล ครูมีความพอใจ มีความมั่นใจก็จะทำให้เกิดผลดีทั้งผู้เรียนและผู้สอน

2. วิธีสอนที่ครูเลือกมาใช้ต้องเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน วิธีสอนบางวิธีเหมาะกับเด็กบางวัยเท่านั้น ครูจะต้องพิจารณาว่าวิธีสอนที่เลือกมาใช้เหมาะกับวัย วุฒิภาวะของผู้เรียนหรือไม่

3. วิธีสอนที่นำมาใช้ ต้องพิจารณาให้เหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการสอน เช่น เมื่อกำหนดจุดประสงค์ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเพื่อสรุปเป็นแนวคิดได้ ครูก็ควรใช้วิธีสอนแบบอภิปราย ครูจะกำหนดจุดประสงค์ไว้ดีเลิศเพียงใดก็ตาม ถ้าครูไม่มีวิธีการที่ดีในการนำวิธีสอนไปใช้ การสอนก็จะไม่บรรลุจุดประสงค์ดังกล่าว

4. วิธีสอนต้องพิจารณาเลือกให้เหมาะสมกับวัน เวลา และสถานที่ที่จะสอน เช่น วิธีสอนที่ต้องใช้เวลามาก แต่ครูมีเวลาจำกัดก็ไม่เหมาะจะนำมาใช้หรือครูจะสอนแบบสาริต แต่สถานที่ไม่เหมาะสมก็ทำให้การสาริตไม่บรรลุผล

5. วิธีสอนต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับสื่อการสอนและสภาพแวดล้อม การนำสื่อการสอนไปประกอบการพิจารณาจะทำให้ผู้สอนสามารถตัดสินใจได้ว่า ควรใช้วิธีสอนแบบใดจึงจะเหมาะสม

สรุปแล้วการที่ครูผู้สอนจะใช้วิธีการสอนแบบใด กับเนื้อหาใดนั้น อยู่ในดุลพินิจหรือวิจารณ์ญาณของครูเอง เมื่อครูผู้สอนได้ลงใจใช้วิธีสอนแบบใดไปแล้ว ก็ควรจะมีการทบทวนผลสัมฤทธิ์ของแต่ละวิธีสอน และนำไปปรับปรุงแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนใหม่ให้เหมาะสม ผู้เขียนพิจารณาแล้วเห็นว่า วิธีการสอน “แบบรัฐสภา” เป็นวิธีการสอนที่ดีและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี จึงได้พิจารณาจัดให้มีการวิจัย เพื่อจะให้เป็นเครื่องยืนยันในเชิงวิชาการให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

วิธีการสอนแบบรัฐสภาที่ผู้วิจัยประสงค์จะทำการวิจัยในครั้งนี้เป็นวิธีการสอนที่ดีวิธีหนึ่งและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาภาษาไทยเป็นอย่างมาก โดยมีวิธีการสอนโดยสังเขปดังนี้
วิธีการสอนแบบรัฐสภา มีวิธีการสอนดังนี้

วิธีสอนแบบรัฐสภา

วิธีการสอนมีหลากหลายวิธี แต่มีอันกล่าวได้ว่าวิธีการสอนแบบใดดีที่สุด เพราะวิธีการสอนแต่ละวิธีมีส่วนดีและส่วนเสียแตกต่างกันออกไป จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะใช้วิจารณ์ญาณว่าจะใช้วิธีการสอนแบบใดกับเนื้อหาสาระและบทเรียนใด จึงจะทำให้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายอันพึงประสงค์ ตลอดจนพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตลอดจนเป็นทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่าของประเทศชาติ จึงนับได้ว่าวิธีการสอนแบบต่าง ๆ เป็นหัวใจของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกระดับ โดยเฉพาะระดับประถมศึกษา สำหรับวิธีการสอนที่เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาที่มีหลากหลายวิธีเช่นกัน ผู้เขียนจึงขอเสนอวิธีสอนแบบรัฐสภาที่สามารถเอื้อต่อการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จได้เป็นอย่างดีวิธีหนึ่งดังนี้

วิธีการสอนแบบรัฐสภาเป็นวิธีการสอนที่ผู้เขียนร่วมกับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิจิตร กาญจนรัตน์ ได้คิดค้นวิธีการสอนแบบนี้ขึ้น เมื่อปีพุทธศักราช 2521 เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนนักศึกษาสังกัดคณะครุศาสตร์ และผู้เขียนได้ใช้วิธีการสอนวิธีนี้สอนนักศึกษาเสมอมาจนกระทั่งปัจจุบัน และเห็นว่าวิธีการสอนแบบรัฐสภาเป็นวิธีการสอนที่ดีวิธีหนึ่ง

วิธีการสอนแบบรัฐสภาเป็นวิธีการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมเป็นกลุ่มเป็นคณะ ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เป็นวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทั้ง 4 ครบ ทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน และนักเรียนจะได้มีกิจกรรมแสดงออกครบทุกคน (ในกรณีที่นักเรียนที่สอนมีจำนวน 36 คน) วิธีการสอนแบบนี้ ผู้เขียนได้นำเอาวิธีการประชุมรัฐสภาของประเทศไทยในส่วนที่เป็นหลักสำคัญมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับห้องเรียน

วิธีการสอนแบบรัฐสภา มีวิธีการสอนดังนี้

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 6 - 7 คน วิธีการแบ่งกลุ่มอาจจะให้นักเรียนในชั้นนับ 1 ถึง 6 ตลอดทั้งห้อง แล้วให้คนที่นับเลขเดียวกันไปรวมกันเป็นกลุ่ม ก็จะได้นักเรียน 6 กลุ่ม
2. มอบหมายให้นักเรียนทุกกลุ่มศึกษาเนื้อหาตามที่ครูกำหนดให้ และให้เวลาแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาและประกอบกิจกรรมของแต่ละกลุ่ม ประมาณ 10 นาที เวลาอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความมากน้อยและยากง่ายของเนื้อหาที่จะศึกษา
3. กิจกรรมของแต่ละกลุ่ม (กลุ่ม 1 - 6) มีดังนี้
 - 3.1. กลุ่มที่ 1

กลุ่มที่ 1 ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม (ประธานรัฐสภา) ให้สมาชิกภายในกลุ่มคัดเลือกบุคคลทำหน้าที่เป็นประธาน 1 คน นอกนั้นให้แต่ละคนแบ่งหน้าที่กันคอยดูแล และสังเกตการทำงานของกลุ่มอื่น ๆ กลุ่มละ 1 คน จบบันทึกแล้วนำมาวิจารณ์ ดิชม เสนอแนะในตอนท้ายของการประชุม

กิจกรรมของประธาน

- (1) กล่าวเปิดประชุม
- (2) ทำหน้าที่เชิญกลุ่มอื่น ๆ อภิปราย
- (3) กล่าวปิดประชุม

หน้าที่ของกลุ่มอื่น ๆ ที่ประธานควรทราบ

- กลุ่มที่ 1 ทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม
- กลุ่มที่ 2 กล่าวรายงานเนื้อหาต่อที่ประชุม
- กลุ่มที่ 3 กล่าวสรุปเนื้อหาของกลุ่มที่ 2 รวมทั้งสรุปกระทู้ถามและตอบกระทู้
- กลุ่มที่ 4 ตั้งประเด็นหรือกระทู้ถาม (ตั้งคำถาม)
- กลุ่มที่ 5 ตอบกระทู้ถาม
- กลุ่มที่ 6 ออกข้อสอบวัดผล และประเมินผล

คำกล่าวของประธาน

คำกล่าวของประธาน ควรกล่าวเปิดประชุม ดังนี้คือ
 "ท่านสมาชิกทั้งหลาย บัดนี้สมาชิกได้มาครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิด
 การประชุมและอภิปราย เรื่อง.....ณ บัดนี้"
 และขั้นตอนไปประธานเชิญกลุ่ม 2 - 3 - 4 - 5 และ 6 ทำหน้าที่ของตนเอง
 ตามที่ได้รับมอบหมาย ตามลำดับดังนี้

ลำดับการทำงานของประธานสภา

- ลำดับที่ 1 เชิญกลุ่ม 2 พูดยุทธศาสตร์เนื้อหาเรื่อง
- ลำดับที่ 2 เชิญกลุ่ม 4 ตั้งกระทู้ถาม
- ลำดับที่ 3 เชิญกลุ่ม 5 ตอบกระทู้ถาม
- ลำดับที่ 4 เชิญกลุ่ม 3 สรุปประเด็นสำคัญของเนื้อเรื่อง จากกลุ่ม 2 และ
สรุปประเด็น ถาม-ตอบ ของกลุ่ม 4 - 5
- ลำดับที่ 5 เชิญกลุ่ม 6 ทำหน้าที่วัดผล ประเมินผล

- ลำดับที่ 6 เชิญสมาชิกในกลุ่มของประธาน (กลุ่ม 1) วิจารณ์การทำงานของ
กลุ่ม 2 - 3 - 4 - 5 และ 6
- ลำดับที่ 7 ประธานเชิญประธานของกลุ่มอื่น ๆ 1- 2 กลุ่ม วิจารณ์การทำงานของ
ของกลุ่มประธาน
- ลำดับที่ 8 กล่าวปิดประชุม

คำกล่าวของสมาชิกในกลุ่มของประธาน

คำพูดของสมาชิกในกลุ่มของประธาน เมื่อยืนขึ้นพูด ควรพูดว่า "ท่านประธาน
ที่เคารพ ข้าพเจ้า/กระผม/ดิฉัน ขอวิจารณ์การทำงานของ.....
ดังนี้....."

3.2 กลุ่มที่ 2

- กลุ่มที่ 2 ทำหน้าที่เปรียบเสมือนคณะรัฐบาล ทำหน้าที่อภิปรายและเสนอข้อมูล
เรื่องราวต่าง ๆ ต่อที่ประชุม

กิจกรรมที่ควรกระทำ

- (1) ตั้งบุคคลเป็นประธานกลุ่ม 1 คน
- (2) แบ่งหน้าที่ เสนอเนื้อหา คนละ 1 ตอน (เรื่อง)
โดยเตรียมข้อมูลให้พร้อมที่จะนำเสนอต่อที่ประชุมได้ (ควรศึกษาเนื้อหา
โดยละเอียดและสรุปใจความสำคัญ)
- (3) ประธานทำหน้าที่เชิญสมาชิกในกลุ่มของคน เสนอข้อมูลต่อที่ประชุม
ทีละคนจนหมดข้อมูล (ปรกติจะแบ่งข้อมูลออกเป็น 5 ตอน)

คำพูดที่ใช้ในการอภิปราย

คำพูดที่ควรใช้ในการอภิปราย มีดังนี้คือ

"ท่านประธานที่เคารพ ข้าพเจ้าขอเรียนเสนอเรื่อง.....ต่อที่ประชุม
ดังนี้....." (เนื้อหาที่จะเสนอต่อที่ประชุมเป็นไปตามบทเรียนที่กำหนดให้)

3.3 กลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 3 กลุ่มนี้ ทำหน้าที่คล้าย ๆ เลขาธิการรัฐสภา จะต้องจดบันทึก สรุปใจความสำคัญของกลุ่ม (2) และบันทึกการโต้ตอบ ของกลุ่ม 4 และกลุ่ม 5 ด้วย

กิจกรรมที่ควรกระทำ

- (1) คัดเลือกบุคคลทำหน้าที่เป็นประธานกลุ่ม 1 คน
- (2) แบ่งหน้าที่กัน สรุปใจความสำคัญ โดยจดบันทึก พร้อมทั้งจะรายงานต่อที่ประชุมได้โดยเร็ว
- (3) ประธานกลุ่มทำหน้าที่เชิญบุคคลที่แบ่งหน้าที่ไว้แล้ว รายงานต่อที่ประชุมทีละคนจนครบ

คำพูดที่ใช้ในการอภิปราย

คำพูดที่ควรใช้ในที่ประชุมคือ

"ท่านประธานที่เคารพ ข้าพเจ้า/กระผม/ดิฉัน ขอเรียนเสนอสรุปประเด็นสำคัญต่อที่ประชุมดังนี้....."

3.4 กลุ่มที่ 4

กลุ่มนี้ ทำหน้าที่เหมือนฝ่ายค้านในรัฐสภา จะต้องตั้งประเด็นหรือกระทู้ถาม (คำถาม) โดยถรพจนทานประธานในที่ประชุม (ประธานรัฐสภา)

กิจกรรมที่ควรกระทำ

- (1) คัดเลือกบุคคลภายในกลุ่ม ทำหน้าที่เป็นประธาน 1 คน
- (2) แบ่งหน้าที่กันตั้งกระทู้ถาม (ประมาณ 5 - 6 กระทู้ถาม)
- (3) ประธานกลุ่ม เชิญบุคคลภายในกลุ่มตั้งกระทู้ถามในที่ประชุมทีละคนจนครบ

คำพูดที่ใช้ในการอภิปราย

คำพูดที่ควรใช้ในการตั้งกระทู้ถาม มีดังนี้

"ท่านประธานที่เคารพ ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ดังนี้....."

(กระทู้ถามพิจารณาตั้งจากเนื้อเรื่องที่กำหนดให้)

3.5 กลุ่มที่ 5

กลุ่มนี้ ทำหน้าที่เสมือน คณะรัฐบาล หรือพรรคการเมืองที่ทำหน้าที่ สนับสนุนรัฐบาล ช่วยรัฐบาลตอบกระทู้ถาม

กิจกรรมที่ควรกระทำ

- (1) คัดเลือกบุคคลและตั้งเป็นประธานกลุ่ม 1 คน
- (2) แบ่งเนื้อหาให้แต่ละบุคคลศึกษาโดยละเอียด อาจแบ่งคนละตอน คนละเรื่อง ก็ได้ จัดบันทึกเตรียมไว้ เพื่อจะตอบคำถาม (กระทู้) ของกลุ่ม 4
- (3) ประธานเชิญบุคคลในกลุ่มตอบกระทู้ถาม โดยกระทู้ถามตรงกับบุคคลใด ที่แบ่งหน้าที่กันไว้ ก็ให้บุคคลนั้นตอบ ถ้าบุคคลนั้นตอบไม่กระจ่าง ก็ให้บุคคลอื่น ๆ ช่วยตอบจนกระจ่าง

คำพูดที่ใช้ในการอภิปราย

"ท่านประธานที่เคารพ ข้าพเจ้า / กระผม / ดิฉัน ขอตอบกระทู้ถามดังนี้....."

3.6 กลุ่มที่ 6

กลุ่มที่ 6 นี้ ทำหน้าที่เปรียบเสมือนสื่อมวลชน และผู้สังเกตการณ์ประชุมทำหน้าที่ ประเมินผลการประชุมทั้งหมด ในที่นี้ จะให้ประเมินโดยการออกข้อสอบ

กิจกรรมที่ควรกระทำ

- (1) คัดเลือกบุคคลภายในกลุ่มเป็นประธาน 1 คน
- (2) ช่วยกันออกข้อทดสอบ 5 ข้อ แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก พร้อมทั้งเฉลยไว้ด้วย หรือข้อสอบจะเป็นแบบอัตนัยก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสม

- (3) ทำการทดสอบ หลังจากกลุ่มที่ 5 ตอบกระชู้ถามจบแล้ว (แจกกระดาษคำตอบ) แล้วอ่านคำถามที่ละข้อจนครบ
- (4) รายงานผลการทดสอบทันที หลังจากทดสอบเสร็จ

คำพูดที่ใช้ในการอธิบาย

คำพูดในที่ประชุมเบื้องต้น ควรพูดดังนี้

"ท่านประธานที่เคารพ ข้าพเจ้า/ กระผม / คิฉิน ในฐานะที่ได้รับมอบหมายให้ทำการวัดผลและประเมินผล ขอกระทำการวัดผลและประเมินผล ณ บัดนี้"

และอธิบายขั้นตอนการวัดผลและดำเนินการวัดผลประเมินผลต่อไป

วิธีการสอนแบบรัฐสภา ประธานในที่ประชุม (ประธานรัฐสภา) จะมีบทบาทสำคัญคือ ทำหน้าที่เปิดการประชุม เชิญกลุ่มอื่น ๆ อภิปรายตามกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย และกล่าวปิดประชุมในที่สุด และตอนท้ายครูผู้สอนกล่าวสรุป ดิชม การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กลุ่มนักเรียนที่จะจัดให้มีวิธีการสอนแบบรัฐสภาที่เหมาะสมคือจำนวน 36 คน หรือไม่เกิน 42 คน แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน แต่ละกลุ่มจะมีประธาน 1 คน ส่วนที่เหลืออีกกลุ่มละ 5 คน จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากประธานกลุ่มให้ทำกิจกรรมภายในกลุ่ม เช่นกลุ่มที่ 2 สมาชิกในกลุ่มทำหน้าที่อภิปรายเสนอเนื้อเรื่องต่อที่ประชุมทีละ 1 คน ถิ่นแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ตอน สมาชิกทุกคนจะมีหน้าที่ กระทบครบทุกคน และกลุ่มอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน ก็ต้องพยายามแบ่งกิจกรรมให้ได้ครบทุก ๆ คนในกลุ่ม ทุกคนก็จะมีกิจกรรมกระทำ ไม่มีบุคคลใดว่าง วิธีการสอนแบบรัฐสภานี้ ถ้าจะให้ทุกกลุ่มกระทำหน้าที่อื่น ๆ เหมือนกลุ่มอื่น ๆ บ้าง ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการสอนวิธีนี้ซ้ำ 6 ครั้ง โดยครั้งต่อ ๆ ไป ให้แต่ละกลุ่มเลื่อนไหล จากกลุ่ม 1 ไปกลุ่ม 2 กลุ่ม 2 ไปกลุ่ม 3 และเลื่อนไหลไปจนครบทั้ง 6 กลุ่ม ก็จะเป็นการฝึกกิจกรรมการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน และทำหน้าที่อื่น ๆ ของแต่ละกลุ่มได้ครบ ส่วนกลุ่มย่อยในการเปลี่ยนกลุ่ม แต่ละคร่าวให้สับเปลี่ยนกันทำหน้าที่ประธานกลุ่มทุกครั้งที่เลื่อนไหลกลุ่ม ก็เป็นการฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีอีกด้วย

แผนผังที่ 1 : แสดงผังการจัดห้องเรียนสำหรับวิธีสอนแบบรัฐสภา

กลุ่มที่ 1

□

□

□

กลุ่มที่ 2

□

□

□

□

กลุ่มที่ 4

□

□

□

กลุ่มที่ 6

□

□

□

□

□

กลุ่มที่ 5

กลุ่มที่ 3

□

□

□

□

□

□

□

□

□

หมายเหตุ

คือที่นั่งสำหรับประธานแต่ละกลุ่ม
ที่นั่งของสมาชิกในกลุ่ม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

นอกจากนี้ยังมีครูอาจารย์ผู้สอนได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ กับเนื้อหาวิชาภาษาไทย ดังนี้

ศิริพร ชาลีรัตน์ (2529) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง “คุณค่าพจนานุกรม” ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนหนองแขงวิทยา จังหวัดสระบุรี โดยการสอนด้วยบัตรงานกับการสอนแบบธรรมชาติ ผลวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธาดา จันทรเรือง (2529) ได้ศึกษาใช้นิทานพื้นบ้านล้านนาไทยเสริมทักษะการฟังสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลวิจัยปรากฏว่า แบบฝึกเสริมทักษะการฟังโดยใช้นิทานพื้นบ้านล้านนาเป็นเครื่องมือเสริมทักษะการฟัง ผลสัมฤทธิ์ของการฟังของนักเรียนระหว่างกรฟังก่อนเรียน และหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัชมี บุญญะสิทธิ์ (2529) ได้ศึกษาการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์วิทยา จังหวัดปทุมธานี ผลวิจัยปรากฏว่า สัมฤทธิ์ผลในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมภารถ มีศรี (2529) ได้ศึกษาความก้าวหน้าด้านคุณภาพหลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม กรุงเทพมหานคร หลังการสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึก ผลวิจัยปรากฏว่า ภายหลังจากการสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึก กลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพคัดลายมือแตกต่างจากก่อนฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เป็นการหาประสิทธิภาพของวิธีสอนแบบรัฐสภา และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนการใช้วิธีการสอนฯ และภายหลังการใช้วิธีสอนแบบรัฐสภา ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสะพานที่ 3 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งแหล่งข้อมูลที่น่ามาใช้ประกอบการศึกษาวิจัย ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการทดลอง และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ข้อมูลจากเอกสาร ตำราต่าง ๆ รวมทั้งผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนสะพานที่ 3 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 36 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้นสอดคล้องกับวิธีสอนแบบรัฐสภา คือมีข้อทดสอบ การฟัง โดยกำหนดเรื่องที่ครูอ่านให้นักเรียนฟัง 1 เรื่อง แล้วตอบคำถาม จำนวน 5 ข้อ การอ่าน ตอนที่ 1 คือการอ่านในใจ 1 เรื่อง แล้วตอบคำถาม 5 ข้อ ตอนที่ 2 คือการอ่านออกเสียง โดยกำหนดให้อ่านข้อความ จำนวน 12 บรรทัด (เน้นการอ่านออกเสียงควบกล้ำชัดเจน) การเขียนกำหนดให้แก้ไขคำผิดที่ขีดเส้นใต้ให้ถูกต้อง จำนวน 10 ข้อ (เน้นการเขียนให้ถูกต้องตามกาลเทศะ และชั้นของบุคคล) รวมทั้งกำหนดให้เขียนคำอ่าน คำศัพท์ให้ถูกต้องตามอักขรวิธี จำนวน 10 ข้อ การพูด ให้แก้ไขถ้อยคำสำนวนภาษาพูดให้ถูกต้องตามกาลเทศะ และชั้นของบุคคลเช่นกัน จำนวน 10 ข้อ การเขียน ให้พูดแสดงความคิดเห็นเมื่อเพื่อนได้รับรางวัลที่ 1 ในการเขียนเรียงความ (num: 1 - 2 นาที ครูฟังแล้วให้คะแนนตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้) คะแนนเต็มทั้งหมด 40 คะแนน

2. บทเรียนที่ใช้ประกอบการสอนวิธีสอนแบบรัฐสภา จำนวน 6 เรื่อง คือ

1. เรื่อง กษัตริย์-เกษตร
2. เรื่อง ของดีของไทยในอดีต (ชีวิตผู้คนริมน้ำ, สวนหลังบ้าน)
3. เรื่อง งานฝีมือของแม่และสวนสมุนไพรของพ่อ
4. เรื่อง ชาคกของชาย
5. เรื่อง อ่านเขียนคำไทยอย่างไรถูก
6. เรื่อง ก้าวให้ทันภาษาไทยเรื่องการใช้ลักษณะนาม

3. แบบประเมินการสอนภาษาไทยด้วยวิธีสอนแบบรัฐสภา โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างกรอกแบบประเมินดังกล่าว

การดำเนินการทดลอง

1. การเตรียมสถานที่และเครื่องมือ

สถานที่ที่ใช้ในภาคทดลองครั้งนี้ คือ ห้องเรียนของโรงเรียนสะพานที่ 3 ผู้วิจัยได้จัดเตรียมห้องเรียนตามผังที่นั่งของวิธีสอนแบบรัฐสภา แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ที่นั่งของประธานกลุ่มอยู่ตอนหน้า ส่วนตอนหลังเป็นที่นั่งของสมาชิกกลุ่ม (มี 6 คน) จัดเตรียมเครื่องขยายเสียงและ ไมโครโฟน ไว้ให้พร้อม รวมทั้งจัดเตรียมบทเรียน จำนวน 6 เรื่อง เนื้อหาเกี่ยวข้องกับภาษาไทย เพื่อที่นักเรียนจะได้ฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน นอกจากนี้ได้จัดเตรียมกระดาษคำตอบ กระดาษสำหรับเขียนสรุปบทเรียน คำถาม (กระทู้) และอื่นๆ ไว้ให้พร้อม

2. ขั้นตอนในการดำเนินการทดลอง

2.1 ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 คน ทำข้อทดสอบก่อนเรียน เพื่อเก็บข้อมูลคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของนักเรียน

2.2 ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเข้ารับการทดลองเรียน โดยใช้บทเรียน จำนวน 6 เรื่องที่จัดเตรียมไว้ ด้วยวิธีสอนแบบรัฐสภา จำนวน 6 เรื่อง 6 ครั้ง

2.3 ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำข้อทดสอบหลังเรียนอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิม แล้วเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เพื่อนำไปเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ตลอดจนทำการวิเคราะห์ในเชิงการวิจัยต่อไป

2.4 ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกรอกแบบประเมินการสอนภาษาไทยด้วยวิธีสอนแบบรัฐสภา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นำข้อทดสอบก่อนและหลังเรียนไปตรวจให้คะแนน ถ้าถูกจะได้คะแนนแห่งละ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดจะได้ 0 คะแนน
2. นำคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนไปวิเคราะห์ทางสถิติ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test)
3. นำผลข้อมูลจากการกรอกแบบประเมินการสอนภาษาไทยด้วยวิธีสอนแบบรัฐสภา แล้วนำไปวิเคราะห์หาค่า \bar{X} และ S.D. โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่า \bar{X} ดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมาย

4.6	→	= เหมาะสมมากที่สุด
3.6	- 4.5	= เหมาะสมมาก
2.6	- 3.5	= เหมาะสมปานกลาง
1.6	- 2.5	= เหมาะสมน้อย
←	1.5	= เหมาะสมน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏบึงกาฬ
Pibulsongkram Rajabhat University

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยวิธีสอนแบบรัฐสภาที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสะพานที่ 3 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ตารางที่ 1 คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนกลุ่มตัวอย่าง

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	d	d ²
1	25	28	3	9
2	26	27	1	1
3	26	28	2	4
4	26	28	2	4
5	26	27	1	1
6	27	29	2	4
7	28	32	4	16
8	24	26	2	4
9	21	26	5	25
10	15	21	6	36
11	16	24	8	64
12	22	24	2	4
13	25	29	4	16
14	30	32	2	4
15	24	27	3	9

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	d	d ²
16	23	25	2	4
17	26	29	3	9
18	28	31	3	9
19	21	34	13	169
20	23	26	3	9
21	29	30	1	1
22	26	30	4	16
23	25	28	3	9
24	29	30	1	1
25	20	26	6	36
26	24	25	1	1
27	28	31	3	9
28	25	32	7	49
29	19	24	5	25
30	32	34	2	4
31	33	34	1	1
32	26	30	4	16
33	24	29	5	25
34	29	32	3	9
35	23	30	7	49
36	24	29	5	25
รวม	898	1027	$\Sigma d = 129$	$\Sigma d^2 = 677$
\bar{X}	24.94	28.53	$\bar{d} = 3.58$	

สรุปจากตารางที่ 1

ค่า t ทดสอบ = 8.67

ค่าวิกฤตที่นัยสำคัญ .05 = 2.02

ดังนั้นจากการทดสอบพบว่าวิธีสอนแบบรัฐสภาสามารถช่วยพัฒนาทักษะ
การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาไทยของนักเรียนได้จริง

ตารางที่ 2 แสดงคะแนนการสังเกตการฟังของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

คนที่	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
1	6	6	6	7	6	8
2	6	6	6	7	6	8
3	6	6	6	7	6	8
4	6	6	6	7	7	8
5	4	5	5	8	7	7
6	6	7	6	8	7	9
7	6	6	6	8	7	9
8	6	6	6	8	6	8
9	6	5	6	6	8	9
10	5	5	6	8	6	8
11	4	5	5	8	6	6
12	5	6	6	8	6	8
13	5	6	6	8	7	6
14	6	6	6	8	7	9
15	6	6	6	8	7	9
16	6	6	6	8	6	7
17	6	7	8	9	6	9
18	6	7	6	8	6	9
19	6	6	6	8	6	9

ตารางที่ 2 (ต่อ)

คนที่	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
20	5	6	6	8	6	6
21	6	7	7	8	7	9
22	5	6	5	7	6	6
23	6	6	6	9	7	9
24	6	6	7	8	7	6
25	5	6	6	7	7	8
26	6	6	6	7	6	6
27	6	6	6	7	6	8
28	6	6	6	6	7	9
29	6	7	7	9	7	9
30	6	7	7	9	7	7
31	6	7	6	7	6	7
32	6	6	6	9	7	7
33	6	7	6	7	7	7
34	5	6	6	8	6	7
35	6	7	6	8	6	8
36	6	7	6	9	7	9
รวม	205	222	219	280	235	282
\bar{X}	5.69	6.16	6.08	7.78	6.53	7.83

สรุปจากตารางที่ 2

จากผลของการทดลองการสอนภาษาไทยด้วยวิธีสอนแบบรัฐสภา
 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสะพานที่ 3 จำนวน 36 คน จำนวน 6
 ครั้ง พบว่าวิธีสอนดังกล่าวสามารถพัฒนาทักษะการฟังของนักเรียนได้จริง

ตารางที่ 3 แสดงคะแนนการสังเกตการพูดของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

คนที่	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
1	5	5	5	9	8	8
2	6	6	5	9	8	8
3	4	6	6	6	6	8
4	5	5	5	6	6	8
5	5	5	5	6	6	8
6	6	6	5	9	8	8
7	5	6	5	9	8	9
8	3	4	5	6	8	8
9	4	5	6	6	7	7
10	4	5	5	6	7	7
11	3	5	5	9	6	8
12	4	5	5	9	7	8
13	3	4	4	6	7	8
14	4	5	5	9	7	8
15	5	6	7	7	8	8
16	5	5	6	9	6	8
17	6	7	7	9	8	9
18	6	6	5	9	8	8
19	4	6	5	9	7	7
20	5	5	5	9	8	8
21	5	6	5	9	8	9
22	6	5	5	9	6	8
23	6	6	6	6	9	9
24	4	5	5	6	8	8

ตารางที่ 3 (ต่อ)

คนที่	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
25	5	5	5	6	8	8
26	5	6	5	6	8	8
27	5	5	4	5	7	8
28	4	5	5	6	6	8
29	5	7	5	8	9	9
30	5	6	6	9	8	9
31	5	6	6	6	7	8
32	5	5	6	6	6	8
33	5	6	5	8	7	8
34	5	6	6	8	7	8
35	6	6	6	6	6	8
36	6	6	6	9	8	8
รวม	174	199	192	270	264	291
\bar{X}	4.83	5.53	5.33	7.50	7.33	8.08

สรุปจากตารางที่ 3

จากผลการทดลองการสอนภาษาไทยด้วยวิธีสอนแบบรัฐสภา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสะพานที่ 3 จำนวน 36 คน สรุปได้ว่าวิธีการสอนดังกล่าวสามารถพัฒนาทักษะการพูดของนักเรียนได้จริง

ตารางที่ 4 แสดงคะแนนการสังเกตการอ่านของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

คนที่	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
1	4	5	5	5	8	8
2	5	5	6	6	8	8
3	4	5	6	7	7	8
4	5	5	5	6	8	8
5	3	5	5	6	6	8
6	3	5	5	6	6	8
7	5	5	5	6	7	9
8	3	5	5	5	6	6
9	3	5	5	6	8	8
10	3	4	5	5	6	6
11	3	4	5	5	6	6
12	5	5	5	6	6	8
13	3	4	5	5	6	8
14	6	6	5	6	6	8
15	6	6	6	6	8	8
16	5	5	6	6	6	8
17	6	6	6	6	8	9
18	6	6	6	6	8	8
19	5	5	5	6	8	8
20	3	5	5	6	8	8
21	6	6	6	6	8	9
22	4	5	5	6	6	7
23	6	6	6	6	9	9
24	5	6	6	6	9	8

ตารางที่ 4 (ต่อ)

คนที่	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
25	5	5	5	6	8	8
26	4	5	5	5	8	8
27	5	5	5	6	6	7
28	5	5	6	6	6	7
29	6	6	6	6	8	9
30	6	6	6	6	8	8
31	5	5	5	6	6	7
32	6	5	5	6	8	8
33	5	5	5	6	6	7
34	4	4	5	6	6	7
35	5	5	6	6	8	9
36	6	6	6	7	8	9
รวม	169	186	194	212	258	283
\bar{X}	4.69	5.17	5.39	5.89	7.17	7.86

สรุปจากตารางที่ 4

จากการทดลองการสอนภาษาไทยด้วยวิธีสอนแบบรัฐสภา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสะพานที่ 3 จำนวน 36 คน พบว่าวิธีการสอนดังกล่าวสามารถพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนได้จริง

ตารางที่ 5 แสดงคะแนนการสังเกตการเขียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

คนที่	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
1	5	6	6	6	7	7
2	7	7	7	7	8	8
3	7	7	7	7	8	8
4	4	5	7	7	8	8
5	5	5	7	7	8	8
6	4	5	7	7	7	8
7	5	6	7	7	7	8
8	6	5	6	7	7	7
9	5	5	6	7	7	8
10	5	5	7	7	7	8
11	4	5	6	6	7	8
12	4	5	7	7	7	8
13	5	5	6	7	8	8
14	6	7	7	8	8	9
15	7	7	8	7	8	9
16	7	7	8	7	8	8
17	7	7	8	8	8	9
18	7	7	8	8	8	9
19	4	6	7	7	7	7
20	6	5	6	7	7	7
21	6	6	7	7	8	9
22	5	6	7	7	7	7
23	7	7	7	8	8	9
24	7	7	8	8	8	8

ตารางที่ 5 (ต่อ)

คนที่	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
25	7	7	8	8	8	9
26	6	7	8	7	7	9
27	6	7	7	7	8	9
28	5	6	7	7	8	9
29	7	7	7	8	8	9
30	7	7	8	8	8	9
31	7	7	8	8	8	8
32	7	7	7	8	8	9
33	7	7	7	8	8	9
34	7	7	7	8	8	9
35	6	7	7	8	8	8
36	7	7	7	8	8	8
รวม	214	226	255	264	276	298
\bar{X}	5.94	6.27	7.08	7.33	7.67	8.28

สรุปจากตารางที่ 5

จากผลการทดลองการสอนภาษาไทยด้วยวิธีสอนแบบรัฐสภา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสะพานที่ 3 จำนวน 36 คน สรุปได้ว่าวิธีการสอนดังกล่าวสามารถพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนได้จริง

ตารางที่ 6 ผลการประเมินการสอนภาษาไทยด้วยวิธีสอนแบบรัฐสภา
ความเห็นของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	รายการประเมิน	5	4	3	2	1	X	S.D.	การแปล ความหมาย
1	วิธีการสอนแบบรัฐสภาทำให้นักเรียน มีความชำนาญในด้านการฟัง	1	33	2	-	-	3.90	0.28	มาก
2	วิธีการสอนแบบรัฐสภาทำให้นักเรียน มีความชำนาญในด้านการพูด	2	17	7	-	-	4.14	0.71	มาก
3	วิธีการสอนแบบรัฐสภาทำให้นักเรียน มีความชำนาญในด้านการอ่าน	4	21	11	-	-	3.80	0.61	มาก
4	วิธีการสอนแบบรัฐสภาทำให้นักเรียน มีความชำนาญในด้านการเขียน	3	14	16	3	-	3.47	0.71	ปานกลาง
5	วิธีการสอนแบบรัฐสภาทำให้นักเรียน มีความกล้าแสดงออก	25	3	8	-	-	4.47	0.83	มาก
6	วิธีการสอนแบบรัฐสภาทำให้นักเรียน ได้ฝึกฝนความเป็นผู้นำกลุ่ม	12	18	5	1	-	3.63	0.75	มาก
7	วิธีการสอนแบบรัฐสภาได้ฝึกให้นักเรียน เป็นผู้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	17	13	6	-	-	4.30	0.73	มาก
8	วิธีการสอนแบบรัฐสภาทำให้นักเรียน สนุกสนาน	15	14	6	-	1	3.30	0.90	ปานกลาง
9	วิธีการสอนแบบรัฐสภาทำให้นักเรียน เข้าใจบทเรียน	7	21	8	-	-	2.90	0.64	ปานกลาง
10	วิธีการสอนแบบรัฐสภาเป็นการฝึกให้ นักเรียนในเรื่องความเป็นประชาธิปไตย	11	16	9	-	-	4.05	0.74	มาก
	รวม	107	170	78	4	1	-	-	

สรุปผลจากตารางที่ 6

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเข้ารับการทดลองการสอนภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนแบบ
รัฐสภา จำนวน 36 คน มีความเห็นว่า วิธีการสอนดังกล่าวทำให้นักเรียนมีทักษะการฟัง การพูด
และการอ่าน อยู่ในระดับมาก ส่วนทักษะการเขียน อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้วิธีการสอน
แบบรัฐสภายังกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงออก ฝึกฝนความเป็นผู้นำกลุ่ม และฝึกฝนการทำงาน
ร่วมกับผู้อื่นอยู่ในระดับมาก ส่วนความสนุกสนานและการเข้าใจบทเรียนอยู่ระดับปานกลาง
รวมทั้งฝึกให้นักเรียนเข้าใจเรื่องความเป็นประชาธิปไตยระดับมากด้วย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ด้านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ด้วยวิธีสอนแบบรัฐสภา กับวิธีการสอนแบบปกติ รวมทั้งเพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ระหว่างก่อนการใช้วิธีสอนแบบรัฐสภา และภายหลังการใช้วิธีสอนแบบรัฐสภา ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การศึกษาได้ใช้วิธีการทดลอง โดยจัดสร้างบทเรียนจำนวน 6 เรื่อง จัดห้องเรียนตามผังที่นั่งตามแบบการสอนวิธีสอนแบบรัฐสภา นอกจากนี้ยังได้จัดสร้างข้อทดสอบก่อนและหลังเรียน รวมทั้งจัดให้มีแบบประเมินทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และแบบประเมินการสอนภาษาไทยด้วยวิธีสอนแบบรัฐสภาตามความเห็นของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ และโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตลอดจนการทดสอบค่าที (t - test) ซึ่งผลการทดลองสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. วิธีสอนแบบรัฐสภาสามารถพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาไทยของนักเรียนได้จริง
2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียน และภายหลังเรียนด้วยวิธีสอนแบบรัฐสภา ปรากฏว่า คะแนนการทดสอบภายหลังที่ใช้วิธีสอนแบบรัฐสภา สูงกว่า คะแนนก่อนเรียน ฯ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การสอนภาษาไทยด้วยวิธีสอนแบบรัฐสภา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสะพานที่ 3 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สามารถพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนของนักเรียนได้จริง นอกจากนี้ ยังพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนภายหลังการใช้วิธีสอนแบบรัฐสภา สูงกว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้วิธีสอนแบบรัฐสภา และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สาเหตุที่การสอนภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนแบบรัฐสภาที่สามารถพัฒนาทักษะทั้ง 4 ของนักเรียนได้จริง รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน เพราะเดิมการจัดกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษายังไม่เคย นำวิธีสอนแบบรัฐสภามาใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน ด้วยสาเหตุที่วิธีการสอนแบบนี้ ยังไม่เคยแพร่มาถึง อีกสาเหตุหนึ่งก็คือ ครูผู้สอนมักจะใช้วิธีการสอนแบบอธิบายหรือบอก เป็นส่วนมาก บทบาทของนักเรียนเป็นเพียงผู้รับฟัง และปฏิบัติตามครูสั่งเท่านั้น ยังไม่ ปลุกฝังให้นักเรียน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีคุณธรรม และทำงานเป็นระบบอย่าง จริงจัง โดยเฉพาะปลุกฝังให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ยังมีน้อยที่สุด การฝึกให้นักเรียน เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ตลอดจนใช้วิถีทางแบบประชาธิปไตยยังคงฝึกฝนน้อย จึงทำให้การพัฒนา ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนของนักเรียนยังคงฝึกฝนกันน้อย

วิธีสอนแบบรัฐสภา เป็นวิธีการสอนแบบใหม่ มีหลักการที่จะฝึกให้นักเรียน ได้ร่วมกิจกรรมทุกคน ไม่มีนักเรียนคนใดนั่งอยู่ว่างๆ ทุกคนจะต้องฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ครบทั้ง 4 ทักษะ และเกิดขึ้นทุกครั้งที่ใช้วิธีการสอนแบบนี้ และ วิธีสอนแบบรัฐสภาก็เหมาะสมที่จะใช้กับเนื้อหาวิชาเกือบทุกเนื้อหาวิชา นอกจากนี้วิธีสอนแบบ รัฐสภายังฝึกฝนให้นักเรียนในลักษณะผู้นำและผู้ตามที่ดี และผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันทำหน้าที่ ผู้นำและผู้ตาม รวมทั้งฝึกฝนในวิถีทางแห่งประชาธิปไตยอีกด้วย

เมื่อใช้วิธีสอนแบบรัฐสภาครั้งแรกกับนักเรียน ก็จะพบอุปสรรคปัญหาบ้าง เล็กน้อย กล่าวคือ นักเรียนจะเกือเงินและไม่ค่อยกล้าแสดงออก จะเกียจกันเป็นหัวหน้ากลุ่ม การพูดอภิปรายในห้องยังทำได้ไม่ดี การพูดอักษรควบกล้ำไม่ชัดเจน อ่านหนังสือยังไม่ถูกต้อง ตามอักขรวิธี การใช้คำพูดในการอภิปรายยังไม่สอดคล้องกับกาลเทศะและชั้นของบุคคล ยิ่งให้พูดหรืออ่านกับไมโครโฟนด้วยแล้ว นักเรียนจะตื่นเต้น และประหม่า แต่พอครั้งต่อไป

ครูพยายามให้กำลังใจ ซึ่งแนะแนวทางการทำกิจกรรมก็ทำให้นักเรียนทุกคนพัฒนาตนเองขึ้นตามลำดับ มีนักเรียนบางคนพูดคิดอย่าง ภายหลังจากใช้วิธีสอนแบบรัฐสภา ครั้งที่ 5 - 6 นักเรียนคนที่พูดคิดอย่างจะพูดและอ่านได้ดีกว่านักเรียนบางคนที่ไม่คิดอย่างอีกด้วย จึงนับได้ว่าวิธีสอนแบบรัฐสภา เป็นวิธีการสอนที่ดีวิธีหนึ่ง และสามารถพัฒนาทักษะทั้ง 4 ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี สมควรที่ครูผู้สอนทุกระดับพึงนำวิธีสอนแบบรัฐสภาไปใช้ในการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการทดลองไปใช้

1. ก่อนนำวิธีสอนแบบรัฐสภาไปใช้ประกอบการจัดกระบวนการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดและหลักการของวิธีสอนแบบนี้ให้ถ่องแท้เสียก่อน
2. ก่อนสอนด้วยวิธีสอนแบบรัฐสภา ครูผู้สอนจะต้องจัดเตรียมที่นั่งในห้องเรียน เตรียมเนื้อหา เตรียมกระดาษสำหรับเขียน กระดาษคำตอบ และอื่น ๆ ที่จำเป็น อาทิ เครื่องขยายเสียง ไมโครโฟน เป็นต้น
3. ครูผู้สอนจะต้องยกฐานะตนเองจากผู้แสดงมาเป็นผู้กำกับการแสดง โดยยกบทบาทผู้แสดง พระเอก นางเอก ให้แก่นักเรียนโดยสิ้นเชิง
4. วิธีสอนแบบรัฐสภา สามารถใช้สอนกับนักเรียนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา
5. ผู้บริหารโรงเรียน ควรแนะนำ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนสืบเสาะแสวงหาวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ และหลากหลายมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และบรรลุผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรทุกประการ และจะเป็นแนวทางพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทรัพยากรอันทรงคุณค่าของประเทศชาติสืบไป

บรรณานุกรม

กรรณิการ์ พวงเกษม. ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช ■ 2535.

กาญจนา เกียรติประวัติ. วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาคปลาย ปีการศึกษา 2536. มปท. 2537.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. หน่วยศึกษานิเทศก์. คู่มืออบรมครู
แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.

_____ . การวัดและการประเมินผลในชั้นเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทย. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภา mawha, 2536.

จันทร์ศรี นิตยฤกษ์. “การพัฒนาทักษะการฟังระดับประถมศึกษา.” เอกสารการสอน
หน่วยที่ 4 ชุดวิชาการสอนกลุ่มทักษะ 1 (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2529.

ชัยงค์ พรหมวงศ์. “กระบวนการสันนิเวศนาการกระบวนสื่อการสอน.” ใน
เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา เล่มที่ 1 หน่วยที่ 1 - 5.
พิมพ์ครั้งที่ 2. หน้า 71 - 129. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช,
2526.

บันลือ พฤกษ์วัน. มติใหม่ในการสอนอ่าน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด,
2534.

บุญชม ศรีสะอาด. การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : ทีวีวิสาสานัน, 2537.

ปารุง กลัดเจริญ และฉวีวรรณ กินวงศ์. วิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
พิมพ์เนศ, 2527.

รัชนี a . “คุณค่าภาษาไทย” วารสารประชาศึกษา พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์, 2526.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์, 2526.

ราชบัณฑิตยสถาน. อ่านอย่างไรและเขียนอย่างไร. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, 2539.
วิชาการ, กรวย, กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือครูสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือภาษาไทย
ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 1, 2. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2538.

_____. ปัญหาการใช้คำไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2539.

_____. หนังสือแบบเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 1,
2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2538.

_____. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
กรุงเทพมหานคร : 2539.

สนิท ฉิมเล็ก. การประถมศึกษา. พิษณุโลก : ฝ่ายเอกสารตำรา วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม
พิษณุโลก, 2532.

_____. พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. พิษณุโลก : ฝ่ายเอกสารตำรา
สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม, 2540.

_____. และวิจิตร กาญจนรัตน์. วิธีสอนแบบรัฐสภา. พิษณุโลก : ฝ่ายเอกสารตำรา
วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก, 2521.

_____. หลักสูตรประถมศึกษา. พิษณุโลก : ฝ่ายเอกสารตำรา สถาบันราชภัฏ
พิบูลสงคราม, 2540.

สนิท ดังทวี. ศิลปะการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2531.

สันศักดิ์ ภิบาลสุข. การใช้สื่อการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น : ภาควิชาเทคโนโลยี
ทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2524.

สุจริต เพ็ชรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

ศุภมนัน รุ่งเรืองธรรม. กลวิธีการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2522.

สุวัฒน์ นิยมคำ. ทฤษฎีและทางปฏิบัติในการสอนวิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้.
กรุงเทพฯ : เจลเนอรัลบุ๊คเซนเตอร์ จำกัด, 2531.

อัจฉรา นุชภักดี. การวิจัยเบื้องต้น. พิษณุ Tan : ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา
วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก, 2532.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุพรรณบุรี
Pibulsongkram Rajabhat University

บทเรียนที่ 1

“กษัตริย์ - เกษตร”

การช่วยเหลือสนับสนุนประชาชนในการประกอบอาชีพ ให้ตั้งตัวได้มีความพอกินพอใช้ เป็นพื้นฐานสำคัญอย่างยิ่งยวด เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าระดับที่สูงต่อไป

- พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

มาถึงวันนี้แล้ว เหตุการณ์ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินประกอบพระราชพิธี เกี่ยวข้าวที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา คงยังอยู่ในความทรงจำของทุกคน

ข้าวที่ทรงเกี่ยวในวันนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานให้นำไปใช้ร่วมกับข้าวในพิธีพืชมงคล ซึ่งประชาชนส่วนหนึ่งได้เก็บจากลานแรกนาที่ท้องสนามหลวง นำกลับไปบูชาหรือเพาะปลูกเพื่อเป็นสิริมงคล และสมเด็จพระราชทานอีกส่วนหนึ่งที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้บรรจุของส่งให้ทางจังหวัดต่าง ๆ นำไปแจกจ่ายให้เกษตรกรทั่วประเทศอีก... พระราชกรณียกิจที่เรียนให้ทราบนี้ คือช่วยกำลังใจอันใหญ่หลวงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานให้แก่พี่น้องชาวกษัตริย์ของเรา และสืบเนื่องจากที่ทรงเกี่ยวข้าวได้สร้างความประทับใจและความปลื้มปิติแก่พสกนิกรทั่วประเทศเป็นอันพันถึงกับมีผู้ถวายพระราชสมัญญานามพระองค์ท่านว่า “กษัตริย์ - เกษตร”

นับจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จขึ้นเถลิงถวัลย์ราชสมบัติ เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พุทธศักราช 2489 ตลอดระยะเวลาอันยาวนานถึง 50 ปี พระองค์ทรงคร่ำครวญพระวรกายเพื่อบำเพ็ญทุกข์บำรุงสุขแก่ปวงประชาชนตลอดมา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในระยะยาว โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในด้านการพัฒนาการเกษตรที่มีกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศนั้น ส่งผลโดยตรงต่อความกินดีอยู่ดีของเกษตรกร เช่น โครงการพัฒนาดินและน้ำ เพื่อแก้ปัญหาการเพาะปลูกและการเลี้ยงสัตว์ โครงการศึกษาวิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตรกรรม ฯลฯ โครงการตามแนวพระราชดำริจำนวนนับพันโครงการในพื้นที่ต่าง ๆ มีวัตถุประสงค์ให้เกษตรกรซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ มีชีวิตและ

ฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น... นี่คือยุทธศาสตร์พัฒนาเพื่อความมั่นคงของประเทศ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานและทรงมีพระมหากรุณาธิคุณปฏิบัติมาเป็นแบบอย่างมาหลายสิบปีแล้ว

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินับจากเริ่มแรกจนถึงสิ้นปีงบประมาณ 2538 มีทั้งหมด 2,416 โครงการ แยกออกเป็นโครงการเกี่ยวกับการเกษตร สิ่งแวดล้อม การพัฒนาแหล่งน้ำ การส่งเสริมอาชีพ การสาธารณสุข สวัสดิการ สังคม การคมนาคม และอื่น ๆ

สำหรับด้านการเกษตร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีแนวพระราชดำริให้พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ทรงเน้นการค้นคว้าทดลองและวิจัยหาพันธุ์พืชใหม่ ๆ ทั้งพืชเศรษฐกิจ เช่น หม่อนไหม ยางพารา พืชเพื่อการปรับปรุงบำรุงดินและพืชสมุนไพร ตลอดจนศึกษาเกี่ยวกับแมลงศัตรูพืช ส่วนพันธุ์สัตว์ต่าง ๆ เช่น โค กระบือ แพะ แกะ ปลา สัตว์ปีก ให้ศึกษาหาพันธุ์ที่เหมาะสม รวมทั้งการเลี้ยงดูเพื่อแนะนำเกษตรกร ทั้งนี้ทรงมีแนวพระราชดำริด้วยว่า เกษตรกรจะต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยมีราคาถูกใช้เทคโนโลยีง่าย ๆ เหมาะสมกับสภาพสังคมและสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสว่า “การพัฒนาจะต้องเป็นไปตามภูมิประเทศทางภูมิศาสตร์” และด้วยหลักการนี้เองจึงได้พระราชทานพระราชดำริให้มี “ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ตามภูมิภาคต่าง ๆ โดยมีแนวทางการปฏิบัติงานตามพระราชดำริดังนี้

“...ให้มีการสาธิตการพัฒนาเบ็ดเสร็จ หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างทุกด้านของชีวิตประชาชนว่าจะหาเลี้ยงชีพในท้องที่ได้อย่างไร ได้เห็นวิทยาการแผนใหม่ ที่สามารถดูวิธีการที่จะทำมาหากินได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

“...ศูนย์ศึกษาเป็นสถานที่สำหรับค้นคว้าวิจัยในท้องถิ่น เพราะแต่ละท้องที่มีสภาพพื้นที่อากาศแตกต่างกันประชาชนในท้องที่ต่าง ๆ ก็มีลักษณะแตกต่างกัน...”

แนวพระราชดำริการจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาอีกประการหนึ่ง คือ

“...เพื่อให้กรมกองต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประชาชนทุกด้าน สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นปรองดองกัน ประสานกัน...ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเป็นศูนย์ที่รวบรวมกำลังทั้งหมดของเจ้าหน้าที่ทุกกรมกองทั้งในด้านเกษตรด้านสังคม ด้านหางาน ด้านการส่งเสริม การศึกษามาอยู่ด้วยกัน ประชาชนจะต้องการใช้วิชาการด้านใดก็สามารถมาได้ที่นี่ ส่วนเจ้าหน้าที่ผู้ให้ความอนุเคราะห์แก่ประชาชนก็มาอยู่พร้อมกันในที่เดียวกันเช่นกัน”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสรุปแนวพระราชดำริข้างต้นนี้ว่า “...ที่สำคัญ ปลายทางคือประชาชนจะได้รับประโยชน์ และต้นทางคือเจ้าหน้าที่จะให้ประโยชน์”

จากแนวพระราชดำริที่เรียนให้ทราบ คณะทำงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนา แต่ละศูนย์จึงประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งจากส่วนกลางและระดับพื้นที่มาร่วมกัน ปฏิบัติงาน เช่น กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมป่าไม้ กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมชลประทาน กรมตำรวจ กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมประชาสัมพันธ์ กรมการพัฒนาชุมชน กรมการปกครอง เป็นต้น

แนวทางการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาประการหนึ่งคือ ทำการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย เพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาค้นคว้า เพราะฉะนั้น ศูนย์ศึกษาฯ จึงเป็นเหมือน “ตัวแบบ” สำหรับศึกษาและนำไปปฏิบัติตาม ประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านรอบ ๆ พื้นที่ของศูนย์ฯ ซึ่งในแต่ละศูนย์ฯ มีประมาณ 8-15 หมู่บ้าน ชาวบ้าน สามารถเข้าไปศึกษาดูงานในศูนย์ฯ ได้ และฝ่ายเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบก็จะส่งเสริมความรู้ โดยออกไปแนะนำในหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ และให้เกษตรกรเข้ามารับการอบรมในศูนย์ฯ มีหลักสูตรต่าง ๆ ให้ศึกษา เช่น การขยายพันธุ์พืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง ฯลฯ

เมื่อหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาฯ ได้รับผลจากการส่งเสริมแล้ว ก็จะเป็นหมู่บ้าน ตัวอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่อื่น ๆ ที่อยู่ห่างไกลออกไปได้เข้ามาศึกษาและดูงาน...นี่ก็เป็นการขยาย ผลการส่งเสริมของศูนย์ศึกษาฯ ให้ขยายของเขตกว้างออกไปเรื่อย ๆ

ปัจจุบันศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริมี 6 ศูนย์ ได้แก่

1. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ที่อำเภอค้อยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่
2. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
3. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี
4. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
5. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
6. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทองฯ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

บทเรียนที่ 2

ของดีของไทยในอดีต

2.1 ชีวิตผู้คนริมน้ำ

บ้านของเดือนเป็นเรือนไทย ตั้งอยู่ริมน้ำ มีได้ทุนสูง หลังคาทรงสูง หลังคามีปั้นลมและหน้าจั่ว ตัวเรือนมีหน้าต่างทุกด้าน มีนอกชานใช้เป็นที่นั่งเล่น กินข้าว ตกพักผ่อนสนทนากันในครอบครัวยามค่ำคืน แม่ของเดือนจะชอบมานั่งทำงานหรือเย็บนอนอยู่ใต้ถุนบ้าน แม่พูดเสมอว่าได้ถุนบ้านเย็นสบาย บางครั้งเพื่อนบ้านจะมานั่งคุยกับแม่ที่ใต้ถุนบ้าน บ้านของเดือนหันหน้าสู่แม่น้ำ หน้าบ้านมีทำน้ำขึ้นลงไปแม่น้ำ ใช้เป็นที่ลงเรือเมล์ซึ่งแล่นรับส่งผู้โดยสารตามลำน้ำ ถ้าเป็นระยะทางใกล้ๆ จะใช้เรือพายที่มีกั้นแพทุกบ้านและที่ทำน้ำแม่จะใช้ชื่อของที่บรรดาแม่ค้า นำของบรรทุกเรือมาขายตามบ้านเรือนที่ตั้งอยู่ตามลำน้ำ ที่ทำน้ำยังใช้เป็นที่พักอาศัยของแม่กับยาย ทุกเช้าแม่จะตื่นขึ้นมาก่อนไก่ขัน เพื่อหุงข้าว ทำอาหารลาวหวาน ห่อด้วยใบตองวางบนถาด ตักข้าวใส่ขันไปถวายพระที่ทำน้ำ

“นิมนต์ก่อนเจ้าค่ะ” ยายจะร้องนิมนต์พระ แต่ถ้ายายไม่ร้องนิมนต์พระ พระก็จะมารับบาตรอยู่ดี เพราะเป็นพระที่อยู่วัดใกล้บ้าน และมารับบาตรเป็นประจำ มีลูกศิษย์พายเรือมารับบาตรตามบ้านเรือนที่อยู่ริมน้ำ

หมู่บ้านที่เดือนอยู่ ผู้คนในหมู่บ้านจะตั้งบ้านเรือนตามริมน้ำเป็นแนวยาว ถัดตัวเข้าไปจะเป็นสวนผลไม้ ถัดจากสวนจะเป็นทางเดินภายในหมู่บ้าน พอถึงฤดูฝนทางเดินก็จะเป็นดินโคลน การเดินทางจึงค่อนข้างลำบาก คนในหมู่บ้านจึงสัญจรไปมาหาสู่กันทางน้ำ จะใช้เรือพายซึ่งมีอยู่แทบทุกบ้าน บางบ้านจะเปิดเป็นร้านขายของ อย่างเช่นบ้านอาโกเปิดเป็นร้านขายกาแฟ ขายของชำ จึงกลายเป็นชุมนุมของผู้คนในหมู่บ้าน แต่ละวันโดยเฉพาะตอนเช้าๆ ทำน้ำบ้านอาโกจะมีเรือมาผูกไว้ที่เสาทำน้ำวันละหลาย ๆ ลำ เพราะบรรดาผู้คนจะมานั่งกินกาแฟบ้าง ชื่อของที่ร้านอาโกบ้าง

ในคลองซอยที่แยกจากแม่น้ำที่หน้าวัดในหมู่บ้าน จะมีตลาดน้ำซึ่งเป็นที่ชุมนุมของผู้คน ตลาดลำไปด้วยเรือพายที่บรรทุกสินค้าต่าง ๆ มาขาย เช่น เสื้อผ้า ของใช้ในครัวเรือน หมู ปลา อาหารการกินต่าง ๆ ตลาดน้ำหน้าวัดจะมีแต่เฉพาะตอนเช้าเท่านั้น ตลาดสายตลาดน้ำก็วายเพราะแดดจัด

ในยามคำคืน ทุกคนในบ้านจะนั่งสนทนากันที่ลานเรือน ผู้ใหญ่จะเล่านิทานบ้าง เล่าเรื่องต่าง ๆ ให้ลูกหลานฟัง ชายจะเล่าชีวิตของคนไทยที่ชายเคยเห็นให้เดือนฟังว่าคนไทย มีอาชีพเกษตรกรรม จึงยึดชัยภูมิใกล้แม่น้ำลำคลองเป็นหลักในการตั้งบ้านเรือน โดยเฉพาะผู้คน ในภาคกลางเพื่อใช้น้ำในการเพาะปลูก ทำไร่ไถนา และยังใช้แม่น้ำลำคลองในการสัญจรไปมา หมู่บ้านจึงตั้งเป็นแนวยาวไปตามลำน้ำ เรือนที่อยู่อาศัยจึงต้องทำให้ได้สูง เพื่อมิให้น้ำท่วม ในฤดูน้ำหลาก และได้ดูบ้านยังใช้เป็นที่นั่งเล่นหรือทำงานในเวลากลางวัน เรือนไทยในท้องถิ่น บางแห่งจะมีบันไดชักขึ้นลงได้ ในตอนเช้าก็ยกบันไดลง ในเวลาค่ำก็ยกบันไดขึ้น เพื่อป้องกัน สัตว์ร้ายหรือโจรภัย บันไดเหล่านี้บางครั้งอาจทำด้วยไม้ไผ่เพราะเบา สามารถยกขึ้นลงได้สะดวก ชายเล่าว่าแม่น้ำลำคลองเป็นชีวิตจิตใจของคนไทยที่ต้องใช้น้ำในการทำเกษตร ยขอริบายถึง การตั้งเมืองสมัยก่อนต้องเลือกชัยภูมิที่เหมาะสม อยู่ใกล้แม่น้ำเพื่อใช้สัญจรไปมา และใช้แม่น้ำ เป็นคูเมืองป้องกันข้าศึกศัตรู บางเมืองจะขุดคลองเชื่อมแม่น้ำลำคลองล้อมรอบตัวเมืองไว้ เพื่ออาศัยลำคลองเป็นคูเมืองประการหนึ่ง ใช้สัญจรไปมาและอาศัยน้ำในแม่น้ำลำคลองทำการ เพาะปลูกพืชพรรณธัญญาหารอีกประการหนึ่ง และอาศัยปลาในแม่น้ำลำคลองเป็นอาหารเลี้ยง ผู้คนในเมืองอีกประการหนึ่งด้วย ถ้าเมืองใดไม่มีแม่น้ำลำคลองก็จะขุดหนองน้ำขนาดใหญ่ เพื่อให้ให้ฝนขังสำหรับใช้น้ำและเลี้ยงปลา บ้านเมืองจึงมักตั้งบริบูรณ์ด้วยพืชพรรณธัญญาหาร สมดังคำกล่าวที่ว่า “ในน้ำมีปลาในนามีข้าว” ผู้คนจึงไม่อดอยาก อยู่กินด้วยความร่มเย็นเป็นสุข ชายบอกกับเดือนว่า นี่แหละเป็นความชาญฉลาดของบรรพบุรุษ ในการเลือกชัยภูมิตั้งบ้านเมือง เพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยทั้งทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง เมืองไทยจึงมี ความอุดมสมบูรณ์ เป็นอยู่ข้าวอัน้ำแห่งหนึ่งของโลก

ในฤดูน้ำหลาก หลังจากออกพรรษาแล้ว ทุกวัดจะมีงานกฐิน ในงานนี้จะมี การแข่งขันเรือพาย ชาวบ้านจะนำเรือพายที่มีฝีพายตั้งแต่ 30-50 คน มาแข่งขันพายเรือตาม ลำน้ำโดยเฉพาะวัดที่อยู่ริมแม่น้ำที่กว้างใหญ่ เป็นที่สนุกสนานของประชาชนในละแวกบ้านนั้น ชายเล่าว่าสมัยก่อนมีการเล่นเพลงเรือ ร้องโต้ตอบกันระหว่างหนุ่มสาว เป็นที่ครึกครื้น สนุกสนาน ชายจะพายเรือไปทำบุญงานกฐินที่วัดใกล้บ้านทุกปี เดือนจะช่วยชายพายเรือและ ได้ดูการแข่งขันเรือพาย วัดต่าง ๆ จะจัดเรือมาแข่งขันกัน ชายบอกเดือนว่าการแข่งขันเรือพาย จะต้องมีความสามัคคีกัน มีความพร้อมเพรียง ต้องทำงานกันเป็นหมู่คณะ จึงจะสามารถ เอาชัยชนะเรือลำอื่นได้ ชายท่องบทร้อยกรองให้เดือนฟังว่า

ประเพณีเนื่องด้วย	ศาสนา
หลังทอดกฐินผ้าป่า	เสร็จแล้ว
ชวนกันแข่งนาวา	หลังสนุก
สามัคคีห่อแฉั่ว	พวกห้องเพิ่มพลัง
ประเพณีที่มีมา	ท้าแข่งเรือเพื่อมุ่งหวัง
เพลินใจใฝ่ประทัง	นำเรือผู้สู้เส้นชัย
ร่วมใจเป็นหนึ่งเดียว	แม่น้ำเขียวไม่แพ้ใคร
แรงจ้ำที่พร้อมใจ	แข่งครั้งใดได้ชัยชนะ

(จากหนังสือ ของศิริร้อยสิ่งมิ่งเมืองไทย)

2.2 สวนหลังบ้าน

บ้านของเดือนได้เปลี่ยนแปลงไป แต่เดิมหน้าบ้านจะอยู่ริมน้ำ สวนอยู่หลังบ้าน แต่เดี๋ยวนี้สวนกลายเป็นหน้าบ้าน ซึ่งมีเนื้อที่เป็นร่องสวนหลายชนิด พ่อปลูกกล้วยและผลไม้ต่าง ๆ สลับกัน พ่อพูดเสมอว่าปลูกกล้วยช่วยทำให้พื้นดินชุ่มชื้น พ่อจะขุดดินทำร่องสวน ร่องสวนจะยกสูงขึ้น เมื่อถึงฤดูน้ำหลากดินไม่ในท้องร่องสวนจึงไม่ถูกน้ำท่วม พ่อจะปล่อยน้ำจากแม่น้ำเข้าสู่ท้องร่องสวน ทำให้ท้องร่องสวนชุ่มชื้น ในฤดูแล้งพ่อจะใช้กระชอนตักน้ำในท้องร่องสวนรดน้ำต้นไม้ ใบไม้ที่ร่วงหล่นลงในคูน้ำจะเน่าเปื่อย นาน ๆ ครั้งพ่อจะไขน้ำออกจากท้องร่องสวนและลอกท้องร่อง น้ำดินและใบไม้ที่พุงเนาเปื่อยถมโคนต้นไม้ตามท้องร่อง ใบไม้ที่พุงจะกลายเป็นปุ๋ยอย่างดีของต้นไม้ สวนหลังบ้านจึงให้ผลผลิตค่อนข้างสูง ทั้งกล้วย ทุเรียน มะม่วง ขนุน มังคุด ทุเรียน ตามท้องร่องสวนพ่อจะปลูกต้นทองหลางไว้ด้วย เพราะต้นทองหลางจะช่วยปรับปรุงดินให้อุดมสมบูรณ์ แม้ยังเก็บใบทองหลางอ่อนใช้เป็นอาหาร เช่น กินกับส้มตำมะละกอ เป็นต้น และส่งไปขายที่ตลาดเป็นรายได้ให้แก่ครอบครัว พ่อจะใช้ลอบที่สายด้วยไม้ไผ่ดักปลาในท้องร่องสวนด้วย

ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ผลไม้ในสวนกำลังออกผล ค้างคาวจะออกหากินในเวลากลางคืน พ่อจะใช้ตะขาบทำด้วยไม้ไผ่สีสุก 2 ซีก มีความยาว 3 - 4 ปล้อง เจียนหรือดากปล้องให้เว้าตรงกลาง ใช้เชือกผูกมัดรอยผ่าซีก นำกระบอกตัวตะขาบไปแขวนไว้กับหลัก พ่อและเดือนผลัดเปลี่ยนกันกระตุกปลายเชือก ซีกไม้ทั้งสองจะกระทบกันทำให้เกิดเสียงดัง ปัง ปัง สัตว์ต่าง ๆ ที่จะมากัดกินผลไม้ เช่น ค้างคาว กระจอก นก จะตกใจกลัวหนีไป

ในสวนหลังบ้าน พ่อจะปลูกกล้วยไว้หลายชนิด ทั้งกล้วยน้ำว้า กล้วยหอมทอง กล้วยหอมจันทร์ กล้วยหักมุก เมื่อกล้วยออกเครือและออกผลแล้ว พ่อจะตัดเปลือกกล้วยมาใช้ทำอาหาร เช่น แคนเลี้ยง ชำห้วยปลี หรือใช้รับประทานกับขนมจินน้ำพริก กล้วยเคี้ยวผัดไทย เป็นต้น ถ้ามีมากแม่จะนำไปขายที่ตลาด ผลกล้วยจะใช้กินสุกซึ่งมีคุณค่าทางโภชนาการสูง และยังใช้ทำขนม เช่น กล้วยบวชชี ขนมกล้วย กล้วยเชื่อม กล้วยแขก กล้วยฉาบ กล้วยตาก ข้าวต้มมัด เป็นต้น ต้นกล้วยยังใช้ทำเชือกกล้วยมัดสิ่งของต่าง ๆ ใช้แล้วทิ้งไป เชือกกล้วยจะผูกมัดไม่ก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมเสีย แม่จะนำกากกล้วยมากรีดเป็นเส้น ๆ นำออกผึ่งแดดจนแห้งสนิทเป็นเชือกกล้วย แม่จะมัดเชือกกล้วยเป็นมัด ๆ ส่งออกขาย เชือกกล้วยยังมีสารเคมีบางชนิดอยู่ในเนื้อเยื่อ งามบางชนิดถูกเชือกกล้วยมัดจะหมดฤทธิ์ เมื่อตอนเดือนเป็นเด็ก แม่จะนำต้นกล้วยที่ตัดแล้วมาเป็นท่อนให้เดือนเกาะหัดว่ายน้ำ บางครั้งแม่จะนำหอยกกล้วยมาหั่นผสมกับรำเป็นอาหารเลี้ยงหมู แม่จะนำหอยกกล้วยอ่อนมาแกงเผ็ดหรือยำ เวลาว่างงานศพจะใช้หอยกกล้วยแห้งเป็นรูปต่าง ๆ ประดับเมรุศพ ลูกขวัญเป็นช่างแทงหอยก มีฝีมือลึกลับกลายได้งดงามใช้ทั้งงานศพ และงานบุญต่าง ๆ นับว่าลูกขวัญเป็นศิลปินคนหนึ่งในหมู่บ้านที่นับวันจะหาได้ยาก ส่วนใบตองอ่อนใช้ฆวนบุหรี ใบตองจะใช้ห่อข้าว ห่อขนม ใช้ทำกระทง และใช้ทำบายศรี บายศรีมี 2 อย่าง คือ บายศรีปากชาม เป็นบายศรีขนาดเล็ก ใช้ในการบวงสรวงที่มีพิธีใหญ่โตนัก อีกประเภทหนึ่งเป็นบายศรีต้น เป็นบายศรีขนาดใหญ่ มีโครงไม้เป็นแกนกลาง มีบายศรีลดหลั่นกันเป็น 3 ชั้น หรือ 5 ชั้น ส่วนใหญ่จะใช้ ใบกล้วยตานี เพราะมีใบขนาดใหญ่ และมีความเหนียวไม่แตกง่าย การทำบายศรีเป็นความเชื่อ ของศาสนาพราหมณ์ที่ใช้ในการทำพิธีบวงสรวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย กล้วยและใบตองมีความเกี่ยวข้องกับคนไทยและสอดคล้องกับการรักษาสุขภาพแวดล้อม เพราะต้นกล้วยและใบตองเมื่อใช้แล้วก็จะผูกพันนำไปโยนไป กลายเป็นปุ๋ยกลับไปเป็นดินตามเดิม แต่ปัจจุบันผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเช่น พลาสติก โฟม ซึ่งสลายยากเข้ามาแทนที่ต้นกล้วยและใบตอง จึงทำให้สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม

เดิมนั้นทางราชการได้ตัดถนนหลังบ้านทำให้พ่อต้องทำรั้วบ้าน ด้านหน้าซึ่งติดแม่น้ำจึงกลายเป็นหลังบ้าน หลังบ้านซึ่งเคยเป็นสวน เมื่อมีถนนตัดผ่านจึงกลายเป็นหน้าบ้าน การสัญจรไปมาจึงใช้ถนน ซึ่งสะดวกมากกว่าทางน้ำ มีรถเมล์วิ่งรับส่งผู้โดยสารตลอดทั้งกลางวันและกลางคืน พ่อค้าได้มาติดต่อกับพ่อขอซื้อที่ดินที่เคยเป็นสวนหลังบ้านเพื่อสร้างตึกแถว แต่พ่อไม่ยอมขายพ่อถือว่าบ้านของพ่อเป็นบ้านสวน แม้ว่าที่ดินหลังบ้านจะกลายเป็นสวนหน้าบ้านแล้วก็ตาม พ่อก็บอกว่าจะรักษาสภาพสวนไว้ แต่พ่อก็บ่นว่าเมื่อถนนเข้ามาอากาศก็เปลี่ยนไปเกิดฝุ่นละอองมาก ทำให้ต้นไม้ในสวนออกดอกออกผลน้อยลง แต่พ่อก็ภูมิใจที่รักษาสภาพสวนไว้คงเดิมเป็นสวนอยู่ในใจกลางเมือง เพราะสวนนี้เป็นสมบัติที่พ่อได้รับจากปู่ พ่อจึงรักสวนของพ่อ

บทเรียนที่ 3

3.1 งานฝีมือของแม่

แม่เป็นคนขยัน ไม่ปล่อยให้เวลาให้ว่าง แม่จะทำงานตลอดเวลา แม่พูดอยู่เสมอว่า การทำงานเป็นการออกกำลังกาย ทำให้ร่างกายแข็งแรง แม่จึงไม่เคยเจ็บไข้ได้ป่วย แม้ว่านี่แหละเป็นอันตรายของการทำงาน เมื่อแม่เหนื่อย แม่ก็จะนั่งพักหรือนอนพัก ซึ่งแม่มักจะพูดว่า เอนหลังที่แคร่ใต้ถุนบ้าน

พ่อก็มีเวลาว่าง พ่อจะนำไม้ไผ่ในสวนมาจักเป็นดอกแล้วฟุ้งแดดจนแห้งสนิท พ่อจะนำดอกมาสานเป็นโครงงอบ พ่อพูดกับเดือนว่า ไม้ไผ่ที่นั่นเหนียว เอมมาปลูกเรือน ทำแคร่ก็ได้ เมื่อเอามาจักเป็นดอกสามารถนำมาสานเป็นเครื่องใช้ต่าง ๆ ได้ เช่น ทำพัด สานเป็นกระจุง ตะกร้า พ่อสอนเดือนว่า เวลาจะผ่าปอกไม้ไผ่ ต้องผ่าจากปลายมาถึงโคน จึงจะแบ่งออกเป็นสองซีกได้เท่ากัน ถ้าผ่าจากโคนไปหาปลาย ไม้ไผ่สองซีกจะไม่เท่ากัน

แม่จะนำดอกที่แห้งสนิทแล้วมาสานเป็นโครงงอบ และนำโครงงอบไปแช่น้ำไว้ นำมาผึ่งให้แห้งแล้วนำไปรมควันเพื่อป้องกันไม่ให้มอดคักคินไม้ไผ่ วิธีการรมควันของแม่ก็คือ นำไปแขวนไว้ในครัว เวลาแม่ตีไฟทำครัว ควันไฟจะรมโครงงอบของแม่ไปด้วย เมื่อแม่มีเวลาว่างแม่จะนำไปลานมาเขี่ยติดกับโครงงอบเป็นหมวกกันแดดกันฝน แม่จะนำงอบบรรจุเกลือ ไปขายที่ตลาดน้ำ แม่จะสวมงอบกันแดดขณะพายเรือ นับว่าแม่สวมงอบเป็นตัวอย่างให้ลูกค้า ดูคือ บางครั้งจะมีผู้มาซื้องอบถึงบ้าน ฝีมือการเขี่ยงอบของแม่ละเอียดและเขี่ยได้สวยงาม

งอบเป็นหมวกกันแดด มีดกวาง ทรงกลม บนสุดแบนเรียบ ปีกงอบจะผายออก เพื่อกันแดดและให้ร่มเงาจนถึงช่วงไหล่ของผู้สวม โครงงอบจะสานด้วยดอกไม้ไผ่เป็นลายหกเหลี่ยมโปร่ง และด้านในของงอบสานเป็นวงรอบโปร่งขนาดศีรษะพอให้สวมได้ และนำไปผูกติดกับตัวงอบให้แข็งแรง จากนั้นจึงนำไปลานวางบนโครงที่สานไว้เป็นทรงลาดลง ปลายบน เขี่ยใบลานติดกับโครงให้ใบลานซ้อนทับกันเล็กน้อย งอบใช้สวมกันแดดกันฝน สำหรับทำนา ทำไร่ พายเรือ หรือเวลาหาบของ งอบใช้กันลมกันแดด ทำให้ผิวหนังไม้พยายกร้าน

แม่จะเขี่ยงอบที่ใต้ถุนบ้าน แม่จะนำไปลานไปล้างที่ทำน้ำหน้าบ้านแล้วจะลิดเอาก้านกลางของใบลานออกเหลือแต่กาบ นำมาผึ่งแดดผึ่งลมจนแห้งแล้วใช้ผ้าสะอาดเช็ด แม่จะใช้เตารีดมารีดใบลาน ใบลานจะเรียบเป็นมัน แม่ใช้มีดคม ๆ ตัดใบลานเป็นทางยาวกว่าโครงงอบเล็กน้อย แล้วนำไปลานเข้าเครื่องอัดทำจากไม้กระดานแผ่นเรียบ ซึ่งเป็นฝีมือของพ่อ

แม่จะวางไบลานเป็นกำ ๆ สูงเกือบฟุต ใช้ไม้กระดานวางทับแล้วขันนอตให้แน่น ทิ้งไว้ อย่างน้อยหนึ่งเดือน แม่จะอัดไบลานไว้มาก แม่จะนำไบลานที่อัดมากรีดด้วยมีดที่คมบนไม้ กระดานแผ่นเรียบ โดยให้ไบลานข้างหนึ่งใหญ่กว่าอีกข้างหนึ่ง แม่จะตัดกระดาษแข็งทำเป็น แบบไว้ ให้เดือนช่วยกรีดไบลานตามแบบ แม่จะนำไบลานที่กรีดแล้วนำมาเย็บติดกับโครงงอบ แม่เรียกขั้นตอนนี้ว่าเป็นการขึ้นงอบ ค่ายที่แม่ใช้เย็บงอบเป็นด้วยสีกาว แม่จะนำค้ายมาสนกับ เข็มแล้วนำค้ายไปรูดกับเข็ผึ้ง แม้ว่าจะทำให้ค้ายเหนียวทนทาน ไม่ขาดง่าย งานเย็บงอบเป็น งานละเอียดและประณีต เมื่อแม่เย็บงอบเสร็จแล้ว แม่จะใช้หวายที่จักเป็นเส้นเล็ก ๆ มาถักที่ ริมงอบทำให้งอบสวยงาม

แม่เย็บงอบขายเป็นสินค้า ใคร ๆ ก็ชอบซื้องอบของแม่เพราะงอบของแม่ทนทาน แข็งแรง แม่ใช้เวลาว่างเย็บงอบขาย แต่เดี๋ยวนี้ไม่ค่อยมีผู้นิยมซื้องอบประกอบกับ ไบลานก็หายาก เพราะเนื้อที่ป่าลดน้อยลง แม่จึงเลิกเย็บงอบขาย

3.2 สวนสมุนไพรของพ่อ

ปู่เป็นแพทย์แผนโบราณ เมื่อปู่ตายได้ทิ้งตำรายาไว้ให้พ่อ พ่อมีความสนใจ เกี่ยวกับตำราสมุนไพรของปู่ ซึ่งเป็นความรู้เกี่ยวกับตัวยา พ่อจึงรวบรวมพันธุ์พืชสมุนไพรปลูก ในสวน พ่อตั้งชื่อสวนสมุนไพร มีเนื้อที่ไม่มากนัก เพื่อนบ้านหลายคนมักจะมาขอสมุนไพร จากพ่อ พ่อก็ไม่เคยหวง พ่อถือว่าสมุนไพรจะช่วยชีวิตของเพื่อนบ้านให้หายจากเจ็บไข้ได้ป่วย บางครั้งพ่อจะเก็บสมุนไพรมาตากแห้ง และฉีกริมยาออกแจกให้ไป

พ่อเล่าให้ฟังว่า การเก็บสมุนไพรจะให้ได้อิสตสารหรือสารที่เป็นตัวยาต้องเก็บ ให้ถูกต้องตามฤดูกาล และตามฤดูกาลด้วย พ่อเล่าว่าการเก็บสมุนไพรที่เป็นรากและแก่นของ ไม้ให้เก็บในฤดูร้อน ส่วนที่เป็นใบ **Rn** และผลให้เก็บในฤดูฝน ส่วนที่เป็นเปลือกกระพี้ และเนื้อไม้ให้เก็บในฤดูหนาว นอกจากนั้นการเก็บสมุนไพรยังต้องเก็บตามเวลาอีกด้วย เช่น ตอนเช้าให้เก็บส่วนที่เป็นใบและลูก ตอนสายถึงเที่ยงให้เก็บส่วนที่เป็นกิ่งและก้าน ตอนบ่ายให้ เก็บส่วนที่เป็นต้น เปลือกและแก่น ส่วนตอนเย็นถึงค่ำให้เก็บส่วนที่เป็นราก ทั้งนี้พ่อเล่าว่า คนสมัยก่อนมีความรู้ความเข้าใจการทำงานของคนไม้เกี่ยวกับการดูดซึมและการปรุงอาหารของ พืชตามเวลาเพื่อให้ได้อิสตสารมากที่สุด

พ่ออธิบายให้เดือนฟังเกี่ยวกับพืชผักที่เป็นสมุนไพรและสรรพคุณของพืชผัก ต่าง ๆ ทำให้เดือนได้รับความรู้เกี่ยวกับคนไทยสมัยก่อนที่รู้จักรับประทานอาหารที่มีคุณค่าต่อ ร่างกาย เช่น คนไทยจะกินดอกและใบขี้เหล็ก ตำลึงบำรุงเลือดเพราะมีธาตุเหล็กสูง ใบบัวบก

ถือเป็นยาแก้ฟกช้ำ และแก้กระหายน้ำดับร้อน และใช้แก้แผลเปื่อยเรื้อรัง พ่อเล่าว่าครั้งหนึ่ง พ่อปวดฟัน ปู่ใช้ใบกะเพราและใบชะพลูอย่างละเท่า ๆ กัน คั่วด้วยไฟอ่อน ๆ จนแห้งดีแล้ว บดเป็นผงทาบริเวณที่ปวดฟัน เป็นต้น แม่จะใช้มะกรูดเผาไฟแล้วผ่าซีกใช้สระผม ผมของแม่ จึงดกดำ แม้ว่ามะกรูดเป็นสมุนไพรใช้ขจัดรังแค ชันดูและยังช่วยให้ผมนุ่ม ดกดำ เป็นมันเงา ไม่แตกปลาย

พ่อมักพาเดือนไปดูสวนสมุนไพรของพ่อเสมอ พ่อจะอธิบายเกี่ยวกับสมุนไพร ให้เดือนฟังทุกครั้ง ในสวนสมุนไพรของพ่อ พ่อจะปลูกพืชผักที่ใช้เป็นอาหารได้ ใช้ทำยาก็ได้ เช่น จิง ข่า ตะไคร้หอม กระชาย ต้นบัวบก มะแว้ง มะนาว มะกรูด ต้นโผล่สุก บอระเพ็ด สมอ ฟ้าทะลายโจร หนุমানประสานกาย เหงือกปลาหมอ มะระ พริกไทย แคนแดง กะเพรา แมงลัก ขมิ้นอ้อย ขมิ้นชัน กระเทียม หอม เป็นต้น พ่อจะบอกสรรพคุณของสมุนไพรเหล่านี้แก่เดือน เช่น จิงใช้แก้ลม บอระเพ็ดใช้แก้ไข้โดยเฉพาะ ใช้มาลาเรีย ฟ้าทะลายโจรใช้แก้ไข้ แก้อักเสบ กระเทียมใช้แก้กลากเกลื้อน เป็นต้น พ่อว่า ยากลางบ้านเป็นยาที่ชาวบ้านใช้อยู่เป็นประจำ เช่น กินเมล็ดแมงลักช่วยแก้บิด มูกเลือด ผลมะเกลือสุกกกับน้ำกะทิจะเป็นยาถ่ายพยาธิ มะแว้งจะใช้แก้ไอและขับเสมหะ เป็นต้น

พ่อยังอธิบายว่าแพทย์แผนโบราณ กำหนดมิให้กินแสลง เช่น ถ้าเป็นไข้ ห้ามกินของเผ็ดร้อน ได้แก่ พริกแดง พริกขี้หนู น้ำมะพร้าว มะเฟือง หน่อไม้ดอง ถ้าเป็น โรคเหน็บหนาว ห้ามกินปลาสด ปลากระเบน ถ้าเป็นโรคผิวหนังห้ามกินปลากระเบน ปลาวงกต ปลาไหล ปลาทุ กุ้ง หน่อไม้ พริกแดง สะตอ เป็นต้น

พ่อว่าความรู้เหล่านี้ ถ้าคนเราได้ศึกษาและระมัดระวังเรื่องอาหารการกินก็จะเป็นประโยชน์แก่ตนเอง เพราะความรู้ของคนสมัยก่อนที่ตั้งสมความรู้มานับเป็นสิบ ๆ ปี ย่อมมีประโยชน์แก่คนรุ่นหลังในการดำเนินชีวิตทั้งสิ้น

บทเรียนที่ 4

4.1 ชาคกของยาย

ยายจะไปฟังเทศน์ที่วัดทุกวันพระ และเมื่อยายกลับมาบ้าน ยามค่ำคืนยายจะนำเรื่องชาคกที่ยายไปฟังที่วัดมาเล่าให้เดือนฟังเสมอ มีชาคกหลายเรื่องในเดือนฟังและจำได้ ยายได้เล่าเรื่องคนเลี้ยงนกไม่ชอบนกฟอม เรื่องมีว่า

ในอดีตกาล พระโพธิสัตว์ได้เสวยพระชาติเป็นนกคุ้ม ในครั้งนั้น พราณคิคนกคุ้มคนหนึ่ง ได้ดักนกคุ้มจากป่ามาเป็นอันมาก และนำไปเลี้ยงไว้ที่บ้านและขวนนกคุ้มเลี้ยงชีวิต วันหนึ่งพราณคิคนกคุ้มนี้ได้ดักนกคุ้มซึ่งเป็นพระโพธิสัตว์มาขังไว้ นกคุ้มพระโพธิสัตว์จึงคิดว่า ถ้าเรากินเหยื่อที่นายพราณคิคนกคุ้มนี้ให้เราก็จะอ้วน เมื่อมีคนมาซื้อก็จะจับเราไปขาย แต่ถ้าเราไม่ยอมบริโภคเหยื่อและน้ำเราก็จะผอม พวกที่มาซื้อนกคุ้มเห็นนกคุ้มพระโพธิสัตว์ก็ไม่มีใครซื้อจนกระทั่งนายพราณคิคนกคุ้มตัวอื่นๆ หหมดแล้ว เหลือแต่นกคุ้มพระโพธิสัตว์ นายพราณคิคนกคุ้มจึงจับมาวางไว้ที่ประตูรงนกแล้วพิจารณาว่าทำไมนกตัวนี้จึงผอมนัก นกคุ้มพระโพธิสัตว์เห็นว่านายพราณคิคนกคุ้มจึงบินหนีออกไปสู่ป่า พวกนกคุ้มที่อยู่ป่าจึงถามว่าท่านหายไปไหนเสียหลายวัน นกคุ้มพระโพธิสัตว์จึงบอกถึงต้นตอที่นายพราณคิคนกคุ้มจับไป นกคุ้มจึงถามว่า ท่านหนีจากกรถูกจับมาได้ด้วยอุบายอะไร นกคุ้มพระโพธิสัตว์จึงตอบว่า เราไม่กินเหยื่อ ไม่กินน้ำที่นายพราณคิคนกคุ้มให้ร่างกายเราร้างผอม เป็นเหตุให้ไม่มีใครต้องการเรา เราจึงหนีมาได้ด้วยอุบายข้อนี้ นกคุ้มพระโพธิสัตว์กล่าวต่อไปว่า คนใดถ้ามีทุกข์มาถึงตนแล้ว ถ้าไม่คิดอุบายให้พ้นทุกข์นั้น ก็จะไม่พ้นจากความพ้นทุกข์ไปได้ บัดนี้พวกท่านทั้งหลายจงคิดผลแห่งอุบายนี้เถิด นิทานชาคกเรื่องนี้จึงให้ข้อคิดแก่เดือนว่า อย่าปล่อยคนให้อยู่ในกองทุกข์โดยไม่แสวงหาอุบายเครื่องพ้นทุกข์ มิฉะนั้นบุคคลจะตกอยู่ในกองทุกข์ตลอดไป

ยายเล่าชาคกอีกเรื่องหนึ่งคือเรื่อง พระเจ้าพรหมทัตออกปราบโจรในฤดูฝนให้เดือนฟัง เรื่องมีว่า พระเจ้าพรหมทัตครองเมืองพาราณสี ครั้งนั้นพระโพธิสัตว์ได้เป็นอำมาตย์ของพระเจ้าพรหมทัต สมัยนั้นชายแดนเมืองพาราณสีผู้คนมีความกำเริบ พระเจ้าพรหมทัตจึงยกทัพออกไปปราบในฤดูฝน แล้วพักไพร่พลอยู่ที่ถ้ำพระอุทขาน พวกไพร่พลนำถั่วใส่รางไปให้ม้ากิน ในพระอุทขานมีลิงอยู่บนต้นไม้เป็นอันมาก ลิงตัวหนึ่งลงจากต้นไม้หยิบถั่วใส่ปากจนเต็ม และกำไว้ในมือทั้งสอง เมื่อลิงขยับปากจะเคี้ยว ถั่วในมือก็หลุดจากมือเมสิดหนึ่ง ลิงตัวนั้นก็ทิ้งถั่วทั้งหมด แล้วลงจากต้นไม้ไปหาถั่วเมสิดนั้น แต่หาไม่พบบก็กลับขึ้นไปนั่งบนต้นไม้ด้วยความโสกเศร้า พระราชาจึงถามอำมาตย์ว่า เข้าเห็นไหมทำไมลิงจึงมีความเศร้าโสกเช่นนี้

อำมาตย์จึงกราบทูลว่า ผู้เป็นพาลโง่ไม่มีความรู้ เห็นสิ่งเล็กน้อยก็ต้องการอยากได้ ไม่คำนึงถึงของที่มีจำนวนมากกว่าที่ข้อมมืออาการเสวราโศกเช่นนี้ และกราบทูลว่า ชนเหล่าใดที่โลกมากข้อมเสียสิ่งทีมากเพราะเห็นแก่ของที่น้อยเช่นเดียวกับการยกกองทัพไปในฤดูฝน ก็จะเสียหายเป็นอันมาก เพื่อปราบคนที่อยู่ชายแดนซึ่งเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ข้อมไม่คุ้มค่าพระราชาทรงเห็นจริงจึงยกกองทัพกลับสู่พระนคร พวกโจรในหมู่บ้านชายแดนได้ทราบข่าวว่าพระราชาสั่งยกกองทัพออกปราบจึงหนีไป พระราชาจึงไม่เสียประโยชน์ทั้งส่วนน้อยและส่วนใหญ่

ชาดกของชายให้ข้อคิดแก่เดือนเสมอ เมื่อเดือนโตขึ้น ข้อคิดจากชาดกได้ใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต เดือนบอกกับชายว่าของดีในชาดกมีมากมายใครอยากรู้จักอ่านและฟังนิทานชาดกแล้วนำกลับไปคิดจะได้ประโยชน์เสมอ

4.2 ความเจริญในชีวิต

“โตขึ้นเดือนอยากเป็นอะไร” แม่ถามเดือนในบ่าววันหนึ่ง

“อยากเป็นชาวสวน” เดือนตอบแม่

แม่มองหน้าเดือนอยู่ครู่หนึ่ง แม่จึงพูดว่า “เดือนอยากเป็นอะไรก็ได้ที่เดือนคิดว่าจะทำให้ชีวิตของเดือนเจริญก้าวหน้า จะมีอาชีพอะไรก็ตามลูกต้องเรียนหนังสือ เพราะเป็นความรู้พื้นฐานของชีวิต ในสมัยนี้การศึกษามีความเจริญมากกว่าแต่ก่อน ตำรับตำรามีมากขึ้น หนังสือจึงเป็นครูของเราบางคนพอออกจากโรงเรียนแล้วไม่พยายามหาความรู้เพิ่มเติม ทำให้ชีวิตไม่เจริญก้าวหน้า ถ้าลูกอยากมีความเจริญก้าวหน้าต้องหมั่นหาความรู้ โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำ นำความรู้มาทดลองปฏิบัติจนเกิดความชำนาญก็จะเกิดความก้าวหน้า อย่างเช่นการเขียนฉบับพิมพ์เลขสอน”

วันนั้นแม่พูดกับเดือนอยู่นานเกี่ยวกับการเรียนรู้ของมนุษย์ เดือนพอจะจับประเด็นได้ตามที่แม่พูดว่า การเรียนของมนุษย์เรียนได้จากสถานศึกษาอย่างหนึ่ง เรียนรู้จากบ้านอย่างหนึ่ง และเรียนรู้จากสังคมรอบด้านอีกส่วนหนึ่ง การเรียนของมนุษย์เรียนได้จากการอ่าน การฟัง การสังเกต การลงมือปฏิบัติ การดูจากตัวอย่าง การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น การเรียนรู้จากการดูคนอื่นทำเป็นตัวอย่างแล้วนำมาปฏิบัติ แม้ย่ำว่าชีวิตเป็นการเรียนรู้ เรียนรู้หน้าที่การงาน เรียนรู้การดำรงชีวิต เรียนรู้การประพฤติปฏิบัติ ทุกคนต้องมีกรอบการประพฤติปฏิบัติ เป็นการพัฒนาจิตใจให้สูงขึ้น ทุกคนต้องการเรียนรู้การปรับตัวให้ประสมประสานกับสังคมที่ตนอยู่ รู้จักแก้ปัญหาด้วยเหตุผล

แม่ให้หลักในการดำเนินชีวิตแก่เดือนไว้หลายประการ เช่น เดือนจะต้องหมั่นหาความรู้เพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติกรงานต่างๆ ต้องมีความขยัน อดทน มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ มีความซื่อตรงต่อบุคคล รู้จักคบค้าสมาคมกับคนอื่น คบเพื่อนที่ดี รู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา เป็นคนมีไหวพริบเป็นคนสุภาพอ่อนน้อม เป็นต้น หลักในการดำเนินชีวิตที่แม่บอก เดือนได้ใช้เป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติตนอยู่เสมอมา แม่บอกเดือนว่าถ้าเดือนประพฤติปฏิบัติตามที่แม่บอก ชีวิตของเดือนจะประสบแต่ความสุขตลอดไป มีความก้าวหน้าในการทำงาน คำสอนของแม่นั้น แม่ได้รับการสั่งสอนมาจากยายและตามที่ครอบครัวพร้อมกันมา ซึ่งคนในครอบครัวต่างยึดถือปฏิบัติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

บทเรียนที่ 5

อ่านเขียนคำไทยอย่างไรถูก

ขณะที่ผู้เขียนเริ่มต้นเขียนบทความนี้เป็นระยะเวลาไม่กี่วัน “สุนทรภู่” เลขนี้ถึงคำกลอนของสุนทรภู่บรมครูกลอนของไทยขึ้นมาได้ จึงขอนำมายกตัวอย่าง ดังนี้

เกิดเป็นชายชาวสยามตามวิสัย
หนังสือไทยไม่รู้ดูบัดสี
ต้องอับอายขายหน้าทั้งตาปี
ถึงผู้ดีก็คงด้อยถอยตระกูล

จะเห็นได้ว่า สุนทรภู่ได้เน้นให้คนไทย (ทั้งหญิงและชาย) เรียนรู้หนังสือไทยให้มั่นคงจนสามารถใช้ภาษาไทยสื่อความหมายได้ และก่อให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน ถ้าเป็นคนไทยไม่รู้หนังสือไทย เป็นที่น่าอับอาย ถึงแม้จะเป็นผู้ดีมีตระกูล ก็มีอาจดำรงวงศ์ตระกูลให้เจริญต่อไปได้ เข้าทำนองสุภาษิตจีนที่ว่า “นกไม่มีขา คนไม่มีความรู้สูงที่สูงไม่ได้”

ฉะนั้นเราคนไทยทั้งหลายจึงจำเป็นต้องศึกษาและเรียนรู้ภาษาไทยให้แตกฉานรวมทั้งอนุรักษ์ภาษาไทยของเราให้คงอยู่คู่ชาติไทย ตลอดจนเผยแพร่ภาษาไทยของเราอย่างกว้างขวางและถูกต้องด้วย

ผู้เขียนมีประสบการณ์การสอนภาษาไทยทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา รวมทั้งระดับอุดมศึกษา ประกอบกับปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายธุรการ มา 3 ทศวรรษเศษ ได้พบเห็นนักเรียน นักศึกษา ตลอดจนครู อาจารย์ (บางท่าน) รวมทั้งส่วนราชการที่ออกหนังสือราชการไปติดต่อกับสถาบัน มักจะอ่านเขียนคำไทยผิดบ่อย ๆ ตัวอย่างเช่น คำว่า เต็มที่ ส่วนราชการหลายแห่งมักเขียนผิดเป็นประจำ เป็น เต็มที่ , เต็มที่ ส่วนนักเรียน นักศึกษา คำที่มักเขียนผิดกันมากคือคำว่า สังเกต มักเขียนผิดเป็น สังเกต เพราะจำแนวเทียบมาจากคำว่า หมายถึง ขออนุญาต มักเขียนผิดเป็น ขออนุญาต เพราะจำแนวเทียบกับคำว่า ญาติพี่น้อง

นอกจากนี้ยังมีคำที่บางคนจะเกิดการสงสัยว่า อ่านอย่างไร เขียนอย่างไร เพราะเขียนได้หลายอย่าง และอ่านได้หลายอย่าง ราชบัณฑิตยสถานก็พยายามปรับปรุงให้ทันสมัย และปรับตามความนิยมของคนส่วนใหญ่ จึงทำให้บางท่านหงุดหงิด บ่นว่า จะต้องปรับทำไม วางกฎเกณฑ์ให้ตายตัวลงไปเลยไม่ได้หรือ ถ้าอ่านผิดจากกฎเกณฑ์ถือว่าผิด ก็ขอให้ผู้อ่านติดตามอ่าน และพิจารณาจดจำนำไปใช้ให้ถูกต้อง ดังนี้

คำว่า สมมุติ มักเขียนและอ่านได้หลายอย่างคือ

สมมต	อ่านว่า	กม - กน
สมมติ	อ่านว่า	สม - มด หรือ สม - มด - ตี
สมมุติ	อ่านว่า	สม - มุด หรือ สม - มุด - ตี
สมมุติฐาน	อ่านว่า	กม - มุด - ตี - ถาน
สมมติฐาน	อ่านว่า	กม - มด - ตี - ถาน

คำว่า สาสน์ ก็เขียนได้หลายอย่าง อ่านได้หลายอย่างเช่นกัน

สาสน	อ่านว่า	सान หรือ สว - สะ - นะ
		หรือ สวด - สะ - นะ
สาสน์	อ่านว่า	สวด
สาสน	อ่านว่า	सान
ตัวอย่างการใช้ เช่น		
สาสนกรรม	อ่านว่า	สาด - สะ - นะ - ทำ

แปลว่า คำถึงสอนทางศาสนา ส่วนคำว่า พระราชสาสน พระราชสาสน์ สามารถเขียนได้ 2 อย่าง และอ่านว่า พระ - สว - สะ - สาน แปลว่า จดหมายของ พระมหากษัตริย์

อักษรสาสน	อ่านว่า	อัก - new - สาน
สมณสาสน์	อ่านว่า	สะ - มะ - นะ - สาด
สมณสาสน	อ่านว่า	สะ - มะ - นะ - สาน

คำว่า เสพ , เสพย์

เสพ ก็สามารถเขียนได้ 2 อย่าง พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 พิมพ์ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2539 อธิบายไว้ว่า

saw ก. **nu** เช่น ช่องเสพ กิน บริโภค เช่น เสพสุรา เสพเมถุน

เสพย์ (เสพย์ติด) ว. ที่ใช้บ่อย ๆ แล้วติด , มักใช้แก่สิ่งที่ติดแล้วจะให้โทษ เช่น ยาเสพย์ติด สิ่งเสพย์ติด ของเสพย์ติด

ก็พอสรุปได้ว่า เสพ และ เสพย์ จะเขียนอย่างไรก็ได้ ใช้ได้ทั้งสองคำ แต่ควรใช้ให้สม่ำเสมอ ถ้าใช้คำว่า เสพ ก็ให้ใช้คำนี้ตลอดเรื่องราวที่ใช้ และใช้คำว่า เสพย์ ก็ให้ใช้คำนี้ตลอดเรื่องราวที่ใช้ในคราวหนึ่ง ๆ จะเป็นการดี

คำว่า มนต์ ซึ่งแปลว่า คำศักดิ์สิทธิ์ , คำดำหรับสวด ก็เขียนได้ 2 อย่างเช่นกัน คือ มนต์ หรือ มนตร์

คำว่า ยนต์ ซึ่งแปลว่า เครื่องกลไก เครื่องจักรที่ทำให้กำเนิดพลังงาน หรือทำให้วัตถุเคลื่อนที่ เขียนได้ 2 อย่างคือ ยนต์ และ ยนตร์ เช่น รอยนต์ ภาพยนต์ เป็นต้น

ถนัดต่อไปจะได้กล่าวถึงคำที่อ่านได้หลายอย่าง และมักจะพบเห็นและใช้กัน บ่อย ๆ และมักจะถกเถียงกันว่าอ่านอย่างไรถูกกันแน่ จึงขอยกตัวอย่างพอสังเขป ดังนี้

คำว่า สัปดาห์ (แปลว่า ระยะ 7 วัน)

สัปดาห์ อ่านว่า สับ - ดา หรือ สับ - ปะ - ดา

สัปดาหะ อ่านว่า สับ - ดา - หะ

คำว่า อาสาพห (แปลว่า เดือนที่ 8)

อาสาพห อ่านว่า อา - สาน - หะ

หรือ อา - สาน - ละ - หะ

อาสาพหุษา อ่านว่า อา - สาน - หะ - บุ - ชา

หรือ อา - สาน - ละ - หะ - บุ - ชา

นอกจากนี้ยังมีคำที่พบเห็นว่ามีกรอ่านผิดบ่อยอีก เช่น

สรภัญญะ อ่านว่า สะ - ระ - พัน - ยะ

หรือ สอ - ระ - พัน - ยะ

แปลว่า ทำนองสำหรับสวดคำที่เป็นฉันท

คำว่า ขวนขวาย สามารถอ่านได้อย่างเดียวคือ อ่านว่า ขวน ขวาย (อ่านอย่างอักษรควบทำนองเดียวกัน ขวาน, ขวาย คืออ่าน ขว ควบกัน ไม่อ่านแบบตัว a เป็นสระอว เช่น กวน, บวน, นวน) คำนี้ได้พบเห็นนักเรียน นักศึกษา อ่านผิดกันมาก

กรกฎ อ่านว่า กอ - ระ - กค แปลว่า ปู

กรกฎาคม อ่านว่า กะ - ระ - กะ - ตา - คม (เดือนที่ 7)

คำอื่น ๆ นอกจากนี้อีกมีการอ่านผิด เขียนผิดกันอีกมาก และคำบางคำที่พจนานุกรมฯ บัญญัติไว้ แต่ยังไม่เคยมีประชาชนนิยมใช้กันเลย ได้แก่คำว่า “ไอศกรีม” แปลว่า ของกินทำด้วยน้ำหวาน กะทิ หรือนม เป็นต้น ทำให้ขึ้นด้วยความเห็น ผู้เขียนสังเกตเห็นว่าไม่มีคนไทยนิยมใช้เลย อย่างดีมักจะใช้ว่า “ไอศกรีม” หรือที่ใช้กันมากที่สุดรวมทั้งหมู่เด็ก ๆ ด้วย เพราะเป็นของโปรดสำหรับเด็ก ๆ คือใช้ว่า “ไอติม” ผู้เขียนคาดว่าในอนาคตพจนานุกรมคงจะบัญญัติศัพท์ ไอศกรีม ใหม่เป็น ไอติม เป็นแน่แท้

ถึงอย่างไรก็ตามขอเชิญชวนให้ บรรดาคนไทยทั้งหลายได้หันมาสนใจ “ภาษาไทยของเรา” ร่วมกัน diu เขียน และใช้คำไทยของเราให้ถูกต้องจะได้เกิดความรู้สึกภูมิใจในภาษาของเรา ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยจะหาชาติใดเสมอเหมือนได้ยาก และต้องสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณแห่ง พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ที่พระองค์ทรงประดิษฐ์ อักษรไทย ให้พวกชนเผ่าไทยไว้ศึกษาเล่าเรียน และเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ ตลอดจนก่อให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวันอีกด้วย

บทเรียนที่ 6

ก้าวให้ทันภาษาไทยเรื่องการใช้ลักษณนาม

ผู้เขียนเคยมีประสบการณ์ในการสอนวิชา ภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา ประมาณปี พ.ศ. 2506 - 2510 กิจกรรมการเรียนการสอนสมัยนั้น ก็มีการอ่านภาษาอังกฤษ ให้เด็กนักเรียนฟัง 1 - 2 เที้ยว เด็กอ่านตามครูแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ให้นักเรียน ท่องคำศัพท์ นำคำศัพท์ไปสร้างประโยค เป็นต้น แต่มีปัญหาบ้างเล็กน้อยเกี่ยวกับการแปล ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย โดยนักเรียนที่สงสัยได้ไต่ถาม ตัวอย่างเช่น

ภาษาอังกฤษ : There are two pens on the desk.

แปลเป็นภาษาไทย : มีปากกา 2 ด้ามอยู่บนโต๊ะเรียน

ครูอธิบายเพิ่มเติมแยกเป็นส่วนย่อย

There are	แปลว่า	มี
two	"	2
pen	"	ปากกา
on	"	อยู่บน
the desk	"	โต๊ะเรียน

มีเด็กที่สงสัยไต่ถามว่า คำภาษาอังกฤษคำไหนแปลว่า **ด้าม** ครับ ? แสดงว่านักเรียนคนนี้เป็นคนช่างสังเกต เป็นคนใฝ่รู้และกล้าพูด กล้าแสดง ผู้เขียนในฐานะ ครูผู้สอน จึงได้ชมเชยว่าเป็นคำถามที่ดี และได้อธิบายให้นักเรียนฟังว่า นี่แหละคือ ความแตกต่างของภาษาอังกฤษและภาษาไทยประการหนึ่ง ซึ่งแต่ละภาษาจะมีเอกลักษณ์เป็น ของตนเอง เช่น คำว่า **ด้าม** ที่ถามในภาษาไทย เราเรียกว่า **คำลักษณนาม** ซึ่งในภาษาอังกฤษไม่มี และผู้เขียนได้อธิบายเพิ่มเติมว่า คำลักษณนาม คือ คำที่ใช้ ประกอบกับคำนามนั้น ๆ เพื่อชี้ให้เห็นลักษณะของคำนาม เช่น ปากกา 2 ด้าม ดินสอ 3 แท่ง สมุด 4 เล่ม บ้าน 3 หลัง คำว่า ด้าม แท่ง เล่ม และหลัง คือคำบอก ลักษณะของคำนาม

ในกาลเวลาคู่มา ผู้เขียนได้มีโอกาสไปสอนภาษาไทย ณ โรงเรียนสาริต -
วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก (ชื่อขณะนั้นเมื่อปี พ.ศ. 2519) และได้พบเห็นว่านักเรียน
ยังใช้คำลักษณนามผิดอยู่มาก ทั้งการพูดและการเขียน อาทิ

ไข่ 3 ใบ	พระ (พระสงฆ์) 2 องค์
คินสอ 3 อัน	จดหมาย 4 แผ่น
ผู้เขียนในฐานะครูผู้สอนก็บอกนักเรียนไปว่า	คำลักษณนามที่เธอใช้นั้นผิด ควรแก้ไขให้
ถูกต้องใหม่ ดังนี้	
ไข่ 3 ฟอง	พระ (พระสงฆ์) 2 รูป
คินสอ 3 แท่ง	จดหมาย 4 ฉบับ

กาลเวลาก็ต่างเลขมาจนถึง ปีพุทธศักราช 2538 จนถึงปัจจุบัน ปีพุทธศักราช
2540 ถ้าผู้เขียนได้มีโอกาสสอนภาษาไทยอีก โดยเฉพาะคำลักษณนามก็จะบอกนักเรียนว่า
คำที่ครูเคยบอกแก่นักเรียนใช้ผิดดังกล่าวข้างต้นนั้น ไม่แน่เสียแล้ว เพราะคำลักษณนามบางคำ
ที่ครูเคยบอกว่าผิดนั้นกลับกลายเป็นถูกเสียแล้ว ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.
2525 พิมพ์ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2539 และลักษณนาม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พิมพ์ครั้งที่ 2
พ.ศ. 2538 ซึ่งผู้เขียนจะขอยกตัวอย่างพอสังเขปดังนี้

กระเทียม	คำลักษณนาม	กลีบ, หัว, ปก, หมวด
กระสุน, กระสุนปืน	"	ถูก, นัด, เม็ด
กับระเบิด	"	เครื่อง, ชุด, อัน
กุญแจ, ประแจ	"	ดอก, ลูก, แม่
ขัน	"	ใบ, ลูก
ขันโลก	"	ใบ, ลูก
ไข่	"	ใบ, ฟอง, ลูก
ไขควง	"	อัน, เถ้ม, ค้าม
จดหมาย	"	ฉบับ
จดหมายเวียน, หนังสือเวียน	"	แผ่น, ฉบับ
พระเครื่อง, พระพุทธรูป	"	องค์
พระสงฆ์	"	รูป, องค์
พดู	"	ดอก, ลูก, กระจับปี่, ดับ

และยังมีอีกมาก ขอให้ผู้อ่านติดตามไปศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือที่อ้างอิงก็จะเป็นการดียิ่ง จะเห็นได้ว่าคำลักษณนามภาษาไทยได้มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลายคำ จึงเป็นการจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนภาษาไทยทั้งหลายจะต้องกระทำตนให้เป็นผู้ที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันต่อโลก ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา โดยเฉพาะปัจจุบันเป็นโลกแห่งยุค "โลกาภิวัตน์" โลกยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ โลกไร้พรมแดน ครูผู้สอนภาษาไทยนอกจากจะก้าวทันโลกแล้ว ยังต้องก้าวให้ทันต่อการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องและสื่อความอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะได้นำความรู้ใหม่ๆ ทันสมัยไปสอนเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชื่อ.....เลขที่.....

การฟัง

ครูอ่านนิทานเรื่องสองพ่อลูกให้นักเรียนฟัง แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. สองพ่อลูกมีอาชีพอะไร

- ก. ขายของชำ
- ข. ค้าขายลา
- ค. ค้าขายสัตว์
- ง. สร้างสะพาน

2. "พ่อลูกคู่นี้จริงจัง ๆ " เป็นคำพูดของใคร

- ก. ลูกค้า
- ข. ชาวบ้าน
- ค. เพื่อนบ้าน
- ง. ผู้ใหญ่บ้าน

3. ขณะที่สองพ่อลูกข้ามสะพานพบชาวบ้านกี่คน

- ก. หนึ่งคน
- ข. สองคน
- ค. สามคน
- ง. สองสามคน

4. การกระทำของชาวบ้านทุก ๆ คนเป็นเช่นไร

- ก. เป็นการกระทำที่ผิด เพราะขาดเรื่องของตน
- ข. เป็นการกระทำที่ถูกต้อง เพราะเป็นเรื่องของชาวบ้านที่จะดูแลเพื่อนบ้าน
- ค. เป็นการกระทำที่ไม่น่ากระทำเพราะเป็นเรื่องของแต่ละคนที่จะกระทำตามที่เห็นสมควร
- ง. เป็นการกระทำที่สมควรอย่างยิ่งเพื่อมาให้คนเอาเปรียบสัตว์

5. การกระทำของสองพ่อลูกที่ยกลาทุ้มลงน้ำถูกต้องหรือไม่เพราะเหตุใด
- ไม่ถูกต้องเพราะทำไปด้วยความโง่เขลา และไม่รู้จักยั้งคิด
 - เป็นการกระทำไม่ถูกต้อง เพราะไม่รู้จะทำสิ่งใดดีกว่านี้
 - เป็นการกระทำถูกต้องแล้ว เพราะเป็นการตัดปัญหา
 - เป็นการกระทำที่ถูกต้อง เพราะตัดปัญหาการวิจารณ์จากชาวบ้าน

การอ่าน

ตอนที่ 1 การอ่านในใจ

ให้นักเรียนอ่านในใจ เรื่อง "อย่าให้เงินเป็นนาย" แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

เรื่องอย่าให้เงินเป็นนาย

กาลครั้งหนึ่งสมัยพุทธกาล มีเศรษฐีหนึ่งซึ่งร่ำรวยเงินทองมากมีมากมายถึง 80 โกฏิ (10 ล้าน เป็น 1 โกฏิ) เศรษฐีคนนี้ได้สร้างปราสาท 7 ชั้น เป็นที่อยู่อาศัย ที่ข้าง ๆ ปราสาทของเศรษฐียังมีวนพิศ (ขอทานร้องเพลงหรือตีตีเป่าให้ฟัง) ปลูกกระต๊อบอาศัยอยู่ริมรั้วปราสาทของเศรษฐี วนพิศคนนี้ใช้สือประกอบกรขอทาน ตอนเพลเย็นวนพิศจะข้อมเทียบเสียงขอ สมนอ ๆ เพื่อฝึกซ้อมเพลงสือก่อนออกขอทานในวันรุ่งขึ้น และทำเช่นนี้อยู่เป็นประจำทุกวัน เศรษฐีนั่งอยู่บนปราสาทก็ได้ยินวนพิศ ข้อมสือทุกวันเช่นกัน วัน ๆ หนึ่ง เขาก็เกิดความพอใจในเสียงขอ และพอใจในความขยันฝึกซ้อมสือของวนพิศคนนี้

อยู่มาวันหนึ่งเศรษฐีเกิดความสงสารวนพิศ จึงให้ทาสี (คนรับใช้ผู้หญิง) นำเงิน 1 ตำลึง (4 บาท) ไปมอบให้ชายวนพิศเพื่อนำไปใช้จ่ายใช้สอยตามต้องการ พอดตกเย็นเศรษฐีก็นั่งอยู่บนปราสาทคอยฟังเสียงขอจากวนพิศเช่นเคย แต่เย็นวันนั้นวนพิศไม่มีการข้อมสือ เศรษฐีคิดว่า วนพิศคงจะป่วยกระมัง วันต่อมาเศรษฐีก็คอยฟังวนพิศข้อมสืออีก ก็ยังไม่ได้ยินเสียงการสือจากวนพิศอีกเหมือนเมื่อวาน เศรษฐีก็คอยฟังต่อไปอีก 2-3 วัน วนพิศก็ไม่มีการข้อมสืออีกเลย เศรษฐีจึงให้ทาสีไปสอบถามวนพิศว่าทำไมจึงไม่ข้อมสือดังเช่นเคย ก็ได้รับคำตอบว่า หลังจากที่เศรษฐีนำเงิน 1 ตำลึง มามอบให้เขาแล้ว เขาก็ไม่มีสมาธิในการฝึกซ้อมสือเพราะวิตกกังวลว่า จะเก็บเงิน 1 ตำลึงไว้ที่ใดดี จะซุกซ่อนไว้ที่ใด ก็กลัวคนจะมาขโมย ครั้นจะนำติดตัวไปก็กลัวคนจะมาแย่งชิง เลยทำให้จิตใจว้าวุ่นห่วงเงิน 1 ตำลึงจนไม่มีความสุข และไม่มีสมาธิในการฝึกซ้อมสือดังกล่าวนั่นเอง

คำชี้แจง เมื่ออ่านในใจเรื่องอย่าให้เงินเป็นนายจนแล้วให้ตอบคำถามดังต่อไปนี้

6. เศรษฐีในเรื่อง มีเงินเท่าไร

- ก. 10 ล้าน
- ข. 80 โทล
- ค. 7 โทล
- ง. 80 ล้าน

7. วนพิท แปลว่า อะไร

- ก. ขอทาน
- ข. ขอทาน โดยมีการเล่านิทานประกอบ
- ค. ขอทาน โดยมีการร้องเพลงหรือคีตศิลป์ประกอบ
- ง. ขอทาน โดยการช่วยทำงานด้วย

8. เงิน 1 ตำลึง มีค่าเท่าไรในปัจจุบัน

- ก. 10 บาท
- ข. 8 บาท
- ค. 5 บาท
- ง. 4 บาท

9. วนพิทในเรื่อง ใช้อุปกรณ์ใดประกอบการขอทาน

- ก. ขอ
- ข. จม
- ค. ขลุ่ย
- ง. ปี่

10. เหตุใดวนพิทจึงไม่ข้อมสืขอทานตอนท้ายเรื่อง

- ก. เพราะมีเงินเพียงพอแล้ว
- ข. เพราะดีใจที่ได้เงินจากเศรษฐี
- ค. เพราะเจ็บป่วย
- ง. เพราะจดใจภททรวงเงิน 1 ตำลึง

ตอนที่ 2 อ่านออกเสียง

ให้นักเรียนอ่านออกเสียงจากข้อความที่กำหนดให้ (ครูสังเกตการอ่านของนักเรียนแล้วบันทึกผลตามฟอร์มที่กำหนดให้)

อ่านออกเสียงควบล้ำให้ชัดเจน

เขากวาดบ้านคล่องแคล่ว

เขาขี้วางขวานด้วยมือขวา

ฉันมีเพื่อนที่จังหวัดศรีสะเกษและจังหวัดตราด

เรามาทำงานอย่างพร้อมเพรียง

อย่าพูดอะไรคลุมเครือ

หุ่นเขาคุบราดเปรี้ยวขึ้นมากนะ

เราต้องเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงใหม่

เขาถือคานกวัดแกว่งว่องไว

ส้มตำฉันโปรดปรานมาก

เขาโผล่พรวดพราดอย่างทันทีทันใด

ดวงอาทิตย์ค่อยเคลื่อนคล้อยไปเรื่อย ๆ

ฉันจำเธอได้กลับคล้ายกลับคลา

การเขียน

จงแก้ไขคำที่ขีดเส้นใต้ให้ถูกต้องเหมาะสม

1. เขารับบาตรก่อนว่าตะ.....
2. พอถึงฤดูฝนทางเดินมีแต่ขี้เลน.....
3. ในยามค่ำคืนทุกคนในบ้านต่างก็พอกันที่ชานเรือน.....
4. เราอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขก็เพราะความฉลาดของคนรุ่นเก่าแก่.....
5. บู่เป็นหมอแผนเป็ราอ.....
6. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปประกอบพระราชพิธี.....
7. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๑๓ ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต.....
8. นักเรียนขออนุญาตผู้ปกครองไปหาเพื่อน.....
9. งานกีฬานักเรียนมีการกางเต้นท์ 3 หลัง.....
10. ฉันได้เขียนจดหมายไปถึงเพื่อน ๆ หลายแผ่น.....

จงเขียนคำอ่านของคำต่อไปนี้

1. สมมติ	อ่านว่า.....
2. สมมุติ	"
3. สาสน์	"
4. สัปคาศ์	"
5. อาสาพหุชา	"
6. รัชฎษาหาร	"
7. บรรพบุรุษ	"
8. พลิตกัณท์	"
9. พระราชดำรัส	"
10. ภูมิศาสตร์	"

การพูด

ก. จงแก้ไขถ้อยคำสำนวนภาษาพูดต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. เอ๊ย ! มึงไปไหนมาวะ
2. เป็นใจร้ายสบายดีหรือ
3. เอ๊ย ! เอ็งอย่ายืมบังจ้า
4. แมวที่บ้านถูกตายหัวไปแล้ว
5. เออ, กูชอบใจมึงมาก
6. ไอ้ไอ้ของมันเมาหมาไม่แตกเลย
7. เอ๊ยเอ็งมีเมียแล้วหรือวะ
8. เมียไอ้ทองมันออกลูกแล้ว
9. ชั่วรมงนี้วิชาใครวะ
10. อย่าเล่นห่วยเดี่ยวถูกตำราวจิว

ข. ให้อุทิศแสดงความคิดเห็นเมื่อเพื่อนได้รับรางวัลที่ 1 ในการเขียนเรียงความ (คนละ 1-2 นาที)
(ครูฟังแล้วให้คะแนนตามแบบฟอร์มที่จัดให้)

**แบบประเมินการสอนภาษาไทยด้วยวิธีการสอนแบบรัฐสภา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามลำดับคะแนนดังนี้

มากที่สุด	ระดับคะแนน	5
มาก	ระดับคะแนน	4
ปานกลาง	ระดับคะแนน	3
น้อย	ระดับคะแนน	2
น้อยที่สุด	ระดับคะแนน	1

ลำดับที่	รายการประเมิน	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	วิธีการสอนแบบรัฐสภาทำให้นักเรียนมีความชำนาญในด้านการฟัง					
2	วิธีการสอนแบบรัฐสภาทำให้นักเรียนมีความชำนาญในด้านการพูด					
3	วิธีการสอนแบบรัฐสภาทำให้นักเรียนมีความชำนาญในด้านการอ่าน					
4	วิธีการสอนแบบรัฐสภาทำให้นักเรียนมีความชำนาญในด้านการเขียน					
5	วิธีการสอนแบบรัฐสภาทำให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออก					
6	วิธีการสอนแบบรัฐสภาทำให้นักเรียนได้ฝึกฝนความเป็นผู้นำกลุ่ม					
7	วิธีการสอนแบบรัฐสภาได้ฝึกให้นักเรียนเป็นผู้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					
8	วิธีการสอนแบบรัฐสภาทำให้บทเรียนสนุกสนาน					
9	วิธีการสอนแบบรัฐสภาทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียน					
10	วิธีการสอนแบบรัฐสภาเป็นการฝึกให้นักเรียนในเรื่องความเป็นประชาธิปไตย					

ประวัติผู้วิจัย

ผู้วิจัย รองศาสตราจารย์สนธิ ฉิมเล็ก

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2502 สำเร็จชั้นมัธยมปีที่ 6 จากโรงเรียนพิบูลวิทยาลัย อ.เมือง จ.ลพบุรี
- พ.ศ. 2504 สำเร็จประโยคเตรียมอุดมศึกษาแผนกวิทยาศาสตร์ จากโรงเรียนอำนวยการศิลป์
พระนคร
- พ.ศ. 2506 สอบได้วุฒิ พ.กศ. ประกาศนียบัตรพิเศษวิชาการศึกษา
- พ.ศ. 2508 สอบได้วุฒิ พ.ม. ประโยคครูพิเศษมัธยม
- พ.ศ. 2514 ได้วุฒิ กศ.บ. การศึกษาระดับบัณฑิต จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก

ประวัติการรับราชการ

- พ.ศ. 2505 เป็นครูโรงเรียนโกษาอนุสรณ์ อ.เมือง จ.ลพบุรี
- พ.ศ. 2507 เป็นผู้ช่วยครูใหญ่โรงเรียนโกษาอนุสรณ์ อ.เมือง จ.ลพบุรี
- พ.ศ. 2511 เป็นครูตรีโรงเรียนวัดมหาสอน อ.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี
- พ.ศ. 2512 เป็นครูตรีโรงเรียนวัดบางทราย อ.เมือง จ.พิษณุโลก
- พ.ศ. 2517 เป็นอาจารย์ตรี วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม จนถึงปัจจุบัน

ตำแหน่งทางสายบริหาร

หัวหน้าฝ่ายธุรการ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

ตำแหน่งทางวิชาการ

ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ระดับ 9 คณะครุศาสตร์

ประวัติการศึกษาดูงาน ณ ต่างประเทศ

- พ.ศ. 2536 ไปศึกษาดูงานด้านการศึกษา ณ ประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์
- พ.ศ. 2537 ไปศึกษาดูงานด้านการศึกษาและศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยชนกลุ่มน้อยปักกิ่ง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

เอกสารตำราที่ผลิต

ได้ผลิตตำราและเอกสารประกอบการสอนดังนี้

- ตำรา 1. การประถมศึกษา
2. หลักสูตรประถมศึกษา
3. หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา
4. พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา

งานวิจัย

1. คอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
“เรื่องคำพ้อง”
2. วิธีสอนแบบรัฐสภาที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน
และการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6